

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRYMINALISTYCZNEGO ZA ROK 2016

I. Dane organizacji pożytku publicznego

Liczba członków Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego na dzień 31.12.2016 r.

Oddział Warszawski	313 członków
Oddział Warmińsko-Mazurski	53 członków
Oddział Kujawsko-Pomorski	70 członków
Oddział Śląski	52 członków
Oddział Krakowski	97 członków
Oddział Gdański	18 członków
Razem	603 członków

W 2016 roku do PTK przyjęto 11 osób, zmarły 3 osoby.

- 1. Nazwa organizacji - Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne**
- 2. Adres siedziby i dane kontaktowe - 00-018 Warszawa, ul. Zgoda 11, lok. 300; nr faksu – 22 8270160; mail – biuro@kryminalistyka.pl; www.kryminalistyka.pl**
- 3. Data rejestracji w KRS – 24.04.2002 r.**
- 4. Data uzyskania statusu o.p.p. - 27.04.2004 r.**
- 5. Numer REGON – 000810466; NIP 526-17-63-900**
- 6. Numer KRS - 0000 109 111 /zarejestrowane w Sądzie Rejonowym, dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy/**
- 7. Skład organu zarządzającego:**

Zarząd Główny PTK

- 1) prof. nadzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski – prezes
- 2) dr hab. prof. nadzw. WSB Mieczysław Goc – wiceprezes
- 3) prof. nadzw. dr hab. Jarosław Moszczyński – wiceprezes
- 4) dr Waldemar Suszczewski – skarbnik
- 5) mgr Kamila Nowicka-Kiliś – sekretarz
- 6) prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski - członek
- 7) prof. dr hab. Janina Zięba-Palus – członek
- 8) dr hab. Marek Leśniak – członek
- 9) dr Małgorzata Maria Żoła – członek

Rada Naukowa PTK

- 1) prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski – przewodniczący
- 2) prof. dr hab. Janina Zięba-Palus - wiceprzewodnicząca
- 3) prof. dr hab. Tadeusz Widła - wiceprzewodniczący
- 4) dr Aleksandra Tucholska-Lenart – sekretarz
- 5) prof. nadzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski - członek
- 6) prof. dr hab. Hubert Kołecki - członek

- 7) prof. dr hab. Ewa Gruza - członek
- 8) prof. dr hab. Bronisław Warylewski – członek
- 9) prof. dr hab. Bronisław Sygit - członek
- 10) prof. dr hab. Jarosław Moszczyński - członek
- 11) dr hab. Jolanta Wąs-Gubała - członek
- 12) prof. dr hab. Piotr Girdwoyń - członek
- 13) prof. dr hab. Maciej Trzeciński - członek
- 14) dr Andrzej Filewicz - członek
- 15) dr Waldemar Krawczyk – członek

Członkowie konsultanci Rady Naukowej PTK

- 1) mgr Emil Buduj
- 2) dr hab. Monika Całkiewicz prof. ALK
- 3) mgr Eugeniusz Grzechnik
- 4) dr hab. Maria Kała
- 5) prof. dr hab. Jerzy Kasprzak
- 6) prof. dr hab. Anna Koziczak
- 7) mgr Dariusz Laskowski
- 8) prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz
- 9) dr hab. Violetta Kwiatkowska-Wójcikiewicz prof. UMK

Sąd Koleżeński

- 1) dr Jerzy Jakubczak - przewodniczący
- 2) mgr Emil Buduj – wiceprzewodniczący
- 3) dr Zuzanna Brożek-Mucha - sekretarz
- 4) mgr Anna Konduracka
- 5) inż. Marek Miron

8. Skład organu nadzoru:

Komisja Rewizyjna PTK

- 1) mgr Grażyna Pieniążek – przewodnicząca
- 2) mgr Włodzimierz Kędziński - wiceprzewodniczący
- 3) mgr inż. Marta Bykas-Strękowska - sekretarz
- 4) mgr Eugeniusz Grzechnik - członek
- 5) mgr Roman Łuczak - członek

9. Cele statutowe organizacji

1. Towarzystwo prowadzi działalność statutową, realizującą wyłącznie społecznie użyteczne zadania na rzecz ogółu społeczności kryminalistycznej, grup wyodrębnianych ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa, jak również na rzecz członków stowarzyszenia.
2. Celem głównym Towarzystwa jest rozwijanie zainteresowań, organizowanie działalności naukowej, naukowo-technicznej, oświatowej, informacyjnej, upowszechniającej, wspomagającej, ochronnej, pomocowej oraz innej w sferach

przyjętych w statucie zadań pożytku publicznego, podejmowanych na rzecz ogółu społeczności kryminalistycznej, grup wyodrębnianych ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa, jak również na rzecz członków Towarzystwa.

3. W rozumieniu statutu ogół społeczności kryminalistycznej tworzą wszyscy, bez względu na swój status społeczny, zawodowy lub inny, którzy uczestniczą w realizowaniu celów i zadań stojących przed szeroko rozumianą kryminalistyką i dyscyplinami pokrewnymi, a także osoby będące podmiotami wszelkich oddziaływań o charakterze kryminalistycznym.

10. Sposób realizacji celów statutowych organizacji

1. Popularyzowanie najnowszych osiągnięć kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowania wiedzą kryminalistyczną, propagowanie rozwoju i zdobyczy kryminalistyki oraz osiągnięć praktyki kryminalistycznej, których szerokie przekazanie opinii publicznej nie narusza tajemnicy zawodowej ani interesu publicznego.
2. Upowszechnianie zdobyczy kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych, organizowanie sympozjów, zjazdów i konferencji naukowych, odczytów, prelekcji i szkoleń, inicjowanie i prowadzenie badań naukowych oraz współdziałanie z odpowiednimi placówkami w tym zakresie, rozwijanie współpracy oraz kontaktów naukowych z pokrewnymi środowiskami i instytucjami w kraju i za granicą, prowadzonych w ramach działań na rzecz integracji europejskiej.
3. Podejmowanie działań bezpośrednio związanych, bądź też sprzyjających zapobieganiu i zwalczaniu czynów zabronionych oraz zjawisk kryminogennych.
4. Ustalanie i nadzorowanie norm i standardów wykonywania badań kryminalistycznych, kształtowanie wysokiego naukowego poziomu działalności eksperckiej, zasad etyki, pogłębianie i doskonalenie wiedzy kryminalistycznej, wspieranie podnoszenia kwalifikacji, uzyskiwania stopni naukowych i uprawnień zawodowych.
5. Reprezentowanie, informowanie, promowanie i występowanie w interesie członków społeczności kryminalistycznej lub wyodrębnionych grup przed różnymi podmiotami, organami i instytucjami.

6. Prowadzenie działalności obejmującej między innymi wykonywanie badań specjalistycznych, ekspertyz kryminalistycznych, wydawanie opinii, nadzorowanie i nadawanie uprawnień rzeczoznawcy lub eksperta kryminalistyki.
7. Prowadzenie działań wspomagających rozwój gospodarczy, między innymi poprzez organizowanie różnych form kontaktów przedstawicieli nauki i praktyki kryminalistycznej, wykorzystywanie w działalności gospodarczej osiągnięć kryminalistyki, kierunkowanie i profilowanie badań naukowych popularyzacja działań na rzecz ochrony dóbr kultury, sztuki, w tym praw autorskich, ochrony praw konsumentów, wolności i praw człowieka, praw kobiet; podejmowanie działalności na rzecz zatrudnienia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych.
8. Prowadzenie w różnych formach działalności wspomagającej, pomocowej oraz innych działań na rzecz grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej lub materialnej, dyskryminowanych lub odrzucanych środowiskowo czy społecznie, pochodzących ze środowisk kryminogennych, ofiar przestępstw, obywateli stykających się z przestępstwem lub organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, sprawców objętych oddziaływaniami prewencyjnymi i resocjalizacyjnymi.
9. Prowadzenie innych działań lub rodzajów działalności nie mających charakteru działalności gospodarczej, służących realizacji celów i zadań zgodnych z przyjętymi w statucie Towarzystwa sferami zadań pożytku publicznego.

11. Najważniejsze sfery działalności pożytku publicznego

1. Działalność w sferze bezpieczeństwa wewnętrznego w kraju oraz przeciwdziałania patologiom społecznym.
2. Działalność w sferze nauki, edukacji, oświaty i wychowania.

II. Charakterystyka działalności organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym

Opis działalności pożytku publicznego

27.04.2004 r. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne uzyskało status organizacji pożytku publicznego. W 2013 roku PTK postawiło sobie, jako najistotniejsze, następujące zadania statutowe:

1. Popularyzowanie osiągnięć kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych oraz rozwijanie zainteresowania wiedzą kryminalistyczną m.in. poprzez organizowanie konkursów,

sympozjów, zjazdów i konferencji naukowych, odczytów, prelekcji i szkoleń, inicjowanie i prowadzenie badań naukowych oraz współdziałanie z odpowiednimi placówkami w tym zakresie, a także rozwijanie współpracy oraz kontaktów naukowych z pokrewnymi środowiskami i instytucjami.

2. Ustalanie i nadzorowanie norm i standardów wykonywania badań kryminalistycznych, kształtowanie wysokiego naukowego poziomu działalności eksperckiej, pogłębianie i doskonalenie wiedzy kryminalistycznej, wspieranie podnoszenia kwalifikacji, uzyskiwania stopni naukowych i uprawnień zawodowych.
3. Wykonywanie badań specjalistycznych, ekspertyz kryminalistycznych, wydawanie opinii, nadzorowanie i nadawanie uprawnień rzeczoznawcy lub eksperta kryminalistyki.
4. Reprezentowanie, informowanie i występowanie w interesie członków społeczności kryminalistycznej przed różnymi podmiotami, organizacjami i instytucjami.
5. Podejmowanie innych działań bezpośrednio związanych bądź też sprzyjających zapobieganiu i zwalczaniu przestępstw i zjawisk kryminogennych oraz służących realizacji innych celów statutowych Towarzystwa.

Ad.1.

W ramach tego zadania statutowego w 2016 r. Zarząd Główny, Rada Naukowa, Oddziały PTK i członkowie Towarzystwa organizowali i uczestniczyli w realizacji następujących przedsięwzięć:

12 Międzynarodowa Konferencja Naukowa
„Kryminalistyka i ekspertologia sądowa: nauka, studia, praktyka”
Warszawa (Uniwersytet Warszawski) 29 – 30 września 2016 r.

Informacje ogólne

Organizator konferencji: Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne.

Współorganizatorzy: Uniwersytet Warszawski, Litewskie Towarzystwo Kryminalistyczne, Centrum Ekspertyzy Sądowej Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Litewskiej.

Języki konferencji: językami konferencji były język polski, angielski i rosyjski. Organizatorzy konferencji zapewnili tłumaczenia symultaniczne we wszystkich tych językach równoległe w dwóch salach wykładowych.

Komitet Naukowy Konferencji:

- 1) prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski (Polska) – przewodniczący
- 2) prof. dr Henryk Malewski (Litwa) – wiceprzewodniczący
- 3) dr hab. prof. nadzw. WSB Mieczysław Goc (Polska) – wiceprzewodniczący
- 4) prof. dr Rolf Ackermann (Niemcy)
- 5) prof. dr hab. Tatjana Averjanova (Rosja)
- 6) doc. dr Marek Fryštak (Czechy)
- 7) prof. dr hab. Piotr Girdwoyń (Polska)
- 8) prof. dr hab. Ewa Gruza (Polska)
- 9) prof. dr hab. Stanislav Jalyshev (Rosja)
- 10) doc. dr Gabrielė Juodkaitė-Granskienė (Litwa)
- 11) prof. dr Vaclav Krajník (Słowacja)
- 12) dr Waldemar Krawczyk (Polska)
- 13) prof. dr Vidmantas Egidijus Kurapka (Litwa)
- 14) doc. dr Annika Lall (Estonia)
- 15) dr Ewa Leszczyńska-Ambroziewicz (Polska)
- 16) prof. dr Snieguolė Matulienė (Litwa)
- 17) prof. dr Darko Maver (Słowenia)
- 18) prof. dr Josef Metenko (Słowacja)
- 19) dr hab. prof. nadzw. Bronisław Młodziejowski (Polska)
- 20) doc. dr Elita Nimande (Łotwa)
- 21) prof. dr hab. Bachyt Nurgalijev (Kazachstan)
- 22) prof. dr hab. Irina Perepechina (Rosja)
- 23) prof. dr hab. Valery Shepitko (Ukraina)
- 24) prof. dr Branislav Simonović (Serbia)
- 25) prof. dr Jiří Straus (Czechy)
- 26) prof. dr hab. Valery Tishchenko (Ukraina)

Tematyka Konferencji:

Program Konferencji obejmował cztery bloki tematyczne:

- I. Tworzenie wspólnej europejskiej przestrzeni kryminalistycznej**
- II. Kontradycyjność oraz stosowanie wiadomości specjalnych w postępowaniu przygotowawczym i procesie jurysdykcyjnym**
- III. Współczesna przestępczość transgraniczna i możliwości jej zwalczania**
- IV. Archeologia kryminalistyczna**

Konferencje „Kryminalistyka i ekspertologia sądowa: nauka, studia, praktyka”, mają charakter cykliczny i są organizowane od 1999 r. Idea organizowania międzynarodowych konferencji pod takim tytułem powstała w Katedrze Kryminalistyki ówczesnego Litewskiego Uniwersytetu Prawa (dzisiaj – Uniwersytet im. Michała Romera) w Wilnie. Pierwsza konferencja miała jeszcze ograniczony zasięg, gdyż wśród kilkunastu referentów byli tylko naukowcy z Polski i Litwy. Od III konferencji głównym jej organizatorem we współpracy z innymi podmiotami stało się Litewskie Towarzystwo Kryminalistyczne. W następnych konferencjach geografia uczestników rozszerzyła się do przedstawicieli kilkunastu państw. Uczestnikami tych konferencji byli naukowcy i praktycy organów ścigania, wymiaru sprawiedliwości oraz biegli z Austrii, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Kazachstanu, Niemiec, Polski, Rosji, Serbii, Słowacji, Słowenii, Szwecji, Ukrainy, Węgier oraz Włoch. Zawsze na tych konferencjach znaczącą grupę stanowili przedstawiciele polskiej kryminalistyki.

Zgodnie z ustaleniami Zarządu Litewskiego Towarzystwa Kryminalistycznego od roku 2012, w latach parzystych, Konferencje z tego cyklu miały być przeprowadzane jako przedsięwzięcia „zamięscowe” (poza granicami Litwy), które w celu odróżnienia od konferencji organizowanych na Litwie, są oznaczane cyfrą arabską. Pierwsza taka zamięscowa konferencja (pod numerem 8) została zorganizowana przez Uniwersytet Państwowy w Petersburgu, 10 Konferencja odbyła się w 2014 r. na Ukrainie (w ośrodku wypoczynkowym „Voevodino” k. Użgorodu).

12 Konferencja, której głównymi organizatorami było Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne i Litewskie Towarzystwo Kryminalistyczne, odbyła się w Polsce w dniach 28-30 września na Uniwersytecie Warszawskim. Konferencja stanowiła element bardzo ważnego dla nauki i środowiska akademickiego przedsięwzięcia organizowanego przez Uniwersytet Warszawski pn. „**Międzynarodowy Festiwal Kryminalistyki**” z okazji Jubileuszu **60-lecia Katedry Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UW oraz 200-lecia Uniwersytetu Warszawskiego**. Oprócz **12 Konferencji**, w ramach Festiwalu Kryminalistyki, odbył się **IX Ogólnopolski Zjazd Katedr Kryminalistyki** organizowany przez Katedrę Kryminalistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

Konferencja stanowiła wymierny efekt wspólnych inicjatyw i działań o charakterze naukowym (spotkania, publikacje, wymiana informacji, udział w konferencjach naukowych) Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego i Litewskiego Towarzystwa Kryminalistycznego,

realizowanych na podstawie umowy o współpracy podpisanej przez obie organizacje pozarządowe w czerwcu 2015 r. w Toruniu (podczas Międzynarodowej Konferencji VI Sympozjum PTK „Kryminalistyka – jedność nauki i praktyki”).

W konferencji uczestniczyli przedstawiciele uniwersyteckich katedr i zakładów kryminalistyki oraz Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji, Wojewódzkich Laboratoriów Kryminalistycznych Policji, Instytutu Ekspertyz Sądowych im. prof. J. Sehna w Krakowie, Biura Badań Kryminalistycznych ABW, Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych, reprezentanci wymiaru sprawiedliwości oraz innych instytucji, służb, a także biegli sądowi i osoby prywatne. Łącznie w Konferencji uczestniczyły 163 osoby. Dużą grupę uczestników stanowili goście z zagranicy. Na ogólną liczbę 163 uczestników Konferencji, goście zagraniczni liczyli 69 osób, co stanowiło 42% ogółu. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele 15 krajów z Europy i Azji (Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Czechy, Estonia, Kazachstan, Litwa, Łotwa, Niemcy, Polska, Rosja, Serbia, Słowacja, Słowenia, Ukraina, Włochy). Reprezentowali oni m.in. takie placówki naukowe i laboratoryjne oraz policję i wymiar sprawiedliwości, jak: Instytut Kryminalistyki BKA, Uniwersytet Masaryka w Brnie Uniwersytet im. Kuleszowa w Mohylewie, Uniwersytet im. K. Simonavičiausa (KSU) w Wilnie, Uniwersytet w Charkowie, Uniwersytet im. Romera w Kownie, Uniwersytet Naukowy Pegaso w Neapolu, Uniwersytet w Tomsku, Odessa Akademia Prawa, Instytut Prawa Baszkirskiego Uniwersytetu Państwowego w Ufie, Litewskie Centrum Ekspertyzy Sądowej w Wilnie, Akademia Adwokacka w Kijowie, Akademia Policji w Bratysławie, Centrum Ekspertyz w Mińsku, Prokuratura Rejonowa w Kownie, Policja Republiki Łotwy, Estonii i inne.

Głównym celem konferencji było uaktualnienie i podniesienie poziomu wiedzy z zakresu kryminalistyki oraz dyscyplin pokrewnych, a także upowszechnienie wyników najnowszych badań i ich wdrożenie do praktyki śledczo-sądowej, a także wskazanie możliwości wykorzystania kryminalistyki w innych naukach. Zgodnie z zamierzeniami organizatorów konferencja stała się platformą do wymiany doświadczeń pomiędzy przedstawicielami nauki kryminalistycznej i środowiskami zawodów prawniczych, organów ścigania oraz wymiaru sprawiedliwości z różnych krajów. Cele konferencji zostały zrealizowane poprzez zaprezentowanie przez jej uczestników na forum międzynarodowym najnowszych osiągnięć naukowych i ich zastosowań praktycznych w odniesieniu do wskazanych wyżej zagadnień

tematycznych oraz przygotowanie publikacji, w której materiały zostały zamieszczone w jednym z pięciu języków (polskim, litewskim, rosyjskim, angielskim i niemieckim). Publikacja ta pt. *12 Criminalistics and Forensic Expertology: science, studies, practice* (red. G. Juodkaitė-Granskienė, H. Malewski, M. Tomaszewska), Vilnius, Varšuva 2016, liczy 630 str. Zawarto w niej 46 artykułów opartych na referatach przygotowanych do wygłoszenia podczas 12 Konferencji. Wszystkie artykuły były recenzowane.

Podczas konferencji, w ramach sesji plenarnej oraz sesji tematycznych (ze względu na dużą liczbę referatów zorganizowano równoległe sesje tematyczne) przedstawiono łącznie 68 referatów, z czego 44, tj. 65% stanowiły referaty i prezentacje zagraniczne.

Sesja Plenarna

W ramach sesji plenarnej przedstawiono 9 referatów, których tematyka dotyczyła zagadnień uniwersalnych, wspólnych dla wielu dziedzin kryminalistyki (m.in. takie referaty, jak *Ekspertologia sądowa: geneza, przedmiot, system, funkcje, tendencje rozwoju, Europejska wizja ekspertyzy sądowej w 2020 r.: cele priorytetowe i potencjalne przeszkody w ich realizacji, Jak poprawić kryminalistykę*), a zarazem były najbardziej reprezentatywne dla problematyki prezentowanej przez przedstawicieli danego kraju lub ośrodka naukowego.

Blok I - Tworzenie wspólnej europejskiej przestrzeni kryminalistycznej

Problematyka tego bloku tematycznego (panelu) była odpowiedzią na działania Grupy Roboczej ds. Egzekwowania Prawa Rady Europy, która już w 2011 roku opracowała Projekt konkluzji Rady w sprawie wizji „Europejskich nauk sądowych 2020”, w tym utworzenia europejskiego obszaru nauk sądowych oraz rozwoju infrastruktury nauk sądowych w Europie. Jednym z zaleceń było zacieśnienie współpracy między organami policyjnymi oraz sądowymi państw członkowskich UE w zwalczaniu przestępczości. Aktywizacja procesów integracyjnych i tworzenie wspólnej europejskiej przestrzeni kryminalistycznej powinna odbywać się wielotorowo i na różnych płaszczyznach. Od pewnego czasu na forum międzynarodowym toczy się dyskusja na temat statusu naukowego poszczególnych dziedzin kryminalistyki, co przekłada się na ocenę wartości dowodowej m. in. takich ekspertyz, jak ekspertyza pisma ręcznego i podpisów, ekspertyza daktyloskopijna, traseologiczna, mechanoskopijna, broni palnej i innych. Niewątpliwie istnieje potrzeba nie tylko cyklicznej wymiany doświadczeń na ten temat, ale również wypracowania (co się już dzieje m.in.

w ramach ENFSI) norm i standardów badań kryminalistycznych oraz procedur pozyskiwania i zabezpieczania dowodów rzeczowych na miejscach zdarzeń. W ramach tego panelu przedstawiono 12 referatów, dotyczących zarówno zagadnień ogólnych jak i szczegółowych rozwiązań systemowych i procedur badawczych przyjętych w poszczególnych krajach. Do najbardziej reprezentatywnych wystąpień z tego zakresu należy zaliczyć m.in. referat dr. hab. Dariusza Zuby z IES w Krakowie pt. *Europejski obszar nauk sądowych (EFSA 2020) szansą na zapewnienie jakości usług kryminalistycznych*, referat autorstwa doc. dr. Janiny Juškevičiūtė i Žanety Navickienė pt. *Współczesny fenomen organizacji postępowania przygotowawczego w ramach tworzenia wizji "Kryminalistyka 2020-2025" (doświadczenia litewskie)*, czy też mgr Marii Humenskiej, dr. Magdaleny Krajníkovej i Vaclava Krajníka pt. *Biometria i identyfikacja kryminalistyczna*. W trakcie konferencji przedyskutowano także projekt memorandum w sprawie powołania Europejskiej Federacji Stowarzyszeń Kryminalistycznych. Sprawa jest w trakcie uzgodnień z partnerami zagranicznymi.

Blok II - Kontradiktoryjność oraz stosowanie wiadomości specjalnych w postępowaniu przygotowawczym i procesie jurysdykcyjnym

Ze względu na obszerność tematyki tego bloku, został on podzielony na trzy grupy zagadnieniowe (panele):

II/A – Prawo a kryminalistyka

II/B – Kryminalistyka w teorii i praktyce

II/C – Badania dokumentów

Zmiany prawa procesowego oraz materialnego, a także wprowadzanie nowych metod badawczych powodują potrzebę ciągłej wymiany wiedzy oraz upowszechnianie doświadczeń własnych prawników i kryminalistyków. Mimo, iż zrezygnowano w polskim procesie karnym z modelu kontradiktoryjnego, problematyka omawiana w ramach tego bloku tematycznego jest nadal aktualna, zwłaszcza w kontekście nowych metod i technik badawczych stosowanych w poszczególnych działach kryminalistyki. Zagadnienia te cieszyły się szczególnym zainteresowaniem uczestników konferencji, dla których tak szerokie grono przedstawicieli różnych państw, reprezentujących zarówno naukę jak i szeroko rozumianą praktykę sądową, stanowiło okazję do zaprezentowania własnych osiągnięć i wymiany doświadczeń. Poruszano także zagadnienia kontrowersyjne, co do których istnieje duża rozbieżność poglądów, np. dotyczące poziomu kategoryczności opinii kryminalistycznych (referat prof. nadzw. dr. hab. Jarosława Moszczyńskiego z UWM w Olsztynie, pt. *Rezygnacja*

z *kategorycznych opinii kryminalistycznych - obiektywizacja badań, czy jej pozory?*), dowodów poszlakowych (referat mgr. Davida Čepa z Uniwersytetu Masaryka w Brnie pt. *Dowód poszlakowy w aktualnej judykaturze czeskich sądów*), opinii pozasadowych (referat prof. dr. hab. Valerego Kolesnyka z Akademii Adwokackiej w Kijowie pt. *Zaangażowanie biegłego przez strony procesu karnego jako odzwierciedlenie zasady kontradiktoryjności na etapie postępowania przygotowawczego*), czy też badań wariograficznych i ich wykorzystania w procesie sądowym (referat Marcina Chowańca, Joanny Koczur, Marka Leśniaka i Sylwii Pytlik z Katedry kryminalistyki Uniwersytetu Śląskiego pt. *Efektywność badań poligraficznych prowadzonych przy pomocy testów CIT* oraz referat doc. dr. Witalija Kirwela z Akademi Zarządzania w Mińsku pt. *Zastosowanie wariografu w trakcie postępowania przygotowawczego i sądowego w Republice Białorusi: problemy prawne i metodyczne*). Znaczna część referatów dotyczyła zagadnień procesowych, w tym problematyki biegłych, a także nowych możliwości badawczych w takich dziedzinach kryminalistyki, jak: badaniach pożarów, badaniach broni palnej i śladów jej użycia, badaniach śladów entomologicznych, badaniach daktyloskopijnych, badaniach wypadków komunikacyjnych oraz badaniach pisma, podpisów (w tym sygnatur na obrazach) i dokumentów. Łącznie w ramach tego panelu zgłoszono 32 referaty, z czego 23 zagraniczne.

Blok III - Współczesna przestępczość transgraniczna i możliwości jej zwalczania

Tematyka referatów prezentowanych w ramach tego panelu dotyczyła przede wszystkim przestępczości narkotykowej (dr hab. Dariusz Zuba, Instytut Ekspertyz Sądowych w Krakowie, *Transgraniczna przestępczość narkotykowa*; prof. dr Matulienė Snieguolė Juškevičiūtė, doc. dr Janina Juškevičiūtė, dr Ingrida Ilgauskienė, prof. dr Egidijus Kurapka, Uniwersytet im. Michała Romera, *System sensorowy do ustalania nielegalnych substancji chemicznych: w kierunku zastosowania praktycznego*; doc. dr Iwanowa Elena, doc. dr Sokolova Tatjana, Moskiewski Państwowy Uniwersytet Prawa im. O. E. Kutafina, *Zagadnienia reglamentacji niektórych substancji kontrolowanych w aktach normatywnych prawa międzynarodowego*). Łącznie zaprezentowano 6 referatów, z czego 4 zagraniczne.

Blok IV - Archeologia kryminalistyczna

Archeologia kryminalistyczna (archeologia sądowa), to w jedna z najmłodszych specjalizacji kryminalistyki. Jako przedmiot odrębnych zainteresowań naukowych pojawiła się w latach

siedemdziesiątych ubiegłego wieku. W Polsce specjalistów z tego zakresu jest niewielu. Wyjąwszy jeden podręcznik akademicki brakuje literatury na ten temat. Stąd bardzo cenne i docenione przez uczestników konferencji okazało się ujęcie tej problematyki w programie 12. Konferencji. Referenci tego panelu zaprezentowali interesujące referaty, w których omówili stan oraz możliwości wykorzystania i rozwoju archeologii kryminalistycznej. Na uwagę zasługują zwłaszcza takie prezentacje, jak: *Archeologia kryminalistyczna – już kryminalistyka, czy jeszcze archeologia* (dr Małgorzata Herhorowicz, WPiA Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu); *"Kryminalistyczne" przygody antycznych władców* (prof. dr hab. Piotr Dyczek, Uniwersytet Warszawski); *Współczesne metody poszukiwania ukrytych zwłok - archeologia sądowa w praktyce* (dr hab. Maciej Trzciniński, WPEiA Uniwersytet Wrocławski); *Sięgnąć, gdzie wzrok nie sięga ...Możliwości i ograniczenia stosowania metody georadarowej w archeologii sądowej* (mgr inż. Ewelina Mazurkiewicz, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie); *Identyfikacja przedgenetyczna - możliwości i ograniczenia w przypadku szczątków ludzkich o nieustalonej tożsamości* (mgr Agata Thannhäuser, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu); *Zastosowanie archeologii przy badaniu miejsca po katastrofie lub wybuchu ładunku wybuchowego* (dr Adam Grajewski, Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi). Łącznie ten panel obejmował 10 referatów, z czego 2 zagraniczne.

Konferencja została dofinansowana ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego **przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę. Obradom towarzyszyła wystawa producentów sprzętu kryminalistycznego, wydawnictw oraz innych partnerów współpracujących z Polskim Towarzystwem Kryminalistycznym.** Szczegółowy program 12. Konferencji dostępny na stronie:

<http://zkk.uw.edu.pl/wp-content/uploads/sites/96/2016/01/PL-Konf-prog-9-Kopia.pdf>

IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Miejsce Zdarzenia” **Warszawa 12-13 kwietnia 2016 r.**

Organizatorzy - Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji – Instytut Badawczy i Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne.

Konferencja odbyła się podczas XVIII Międzynarodowych Targów Analityki i Technik Pomiarowych EuroLab oraz V Międzynarodowych Targów Techniki Kryminalistycznej CrimeLab organizowanych pod patronatem honorowym Wiceprezesa Rady Ministrów,

Ministra Gospodarki Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Komendanta Głównego Policji oraz Prezesa Polskiej Akademii Nauk.

Było to czwarte spotkanie poświęcone miejscu zdarzenia. W roku 2016 tematem przewodnim były nowoczesne technologie w badaniach kryminalistycznych i na miejscu zdarzenia. W czasie obrad przedstawiono dorobek kryminalistyki, jak również innowacyjny sprzęt do realizacji zadań kryminalistycznych. Przedsięwzięcie było skierowane do teoretyków i praktyków kryminalistyki, przedsiębiorców z kraju i ze świata, osób prowadzących badania naukowe, przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości i policji, jak również studentów prawa, kryminalistyki i nauk pokrewnych.

Pierwszy dzień konferencji – 12 kwietnia 2016 roku – dedykowany historii kryminalistyki pozwolił na przedstawienie dorobku tej dyscypliny i niezwykle ważnej roli jaką pełni w zakresie wykrywania przestępstw, ustalania sprawcy i sposobu jego działania, gromadzenia dowodów jego winy oraz zapobiegania przestępstwom. Od początku swojego istnienia kryminalistyka czerpie inspiracje z nowych osiągnięć technologicznych, co pociąga za sobą systematyczny rozwój badań kryminalistycznych oraz usprawnienie wykonywania czynności na miejscu zdarzenia.

Podsumowaniem części teoretycznej była przygotowana na potrzeby spotkania i przeprowadzona przez techników kryminalistyki z Polski i Niemiec inscenizacja współczesnych oględzin miejsca zdarzenia.

Zadaniem techników było ujawnienie i zabezpieczenie śladów kryminalistycznych znajdujących się na danym stanowisku za pomocą odpowiednich środków i metod oraz dostępnych nowoczesnych technologii. Pokazy te pozwoliły na omówienie zasad i technik prowadzenia oględzin miejsca zdarzenia, rozwoju innowacji usprawniających wykonywanie czynności na miejscu zdarzenia, jak również dokumentowania czynności oględzinowych w Polsce i Niemczech.

Drugi dzień konferencji – 13 kwietnia 2016 roku – poświęcono innowacjom w kryminalistyce. W ciągu ostatnich lat można było zauważyć znaczny postęp technologiczny w kryminalistyce, dążący do tego, aby identyfikacja osób, jak również badanie i analiza różnego rodzaju materiału i substancji była skuteczniejsza i sprawniejsza. Tworzone są nowoczesne narzędzia, które mają upraszczać i wspomagać pracę biegłych pracujących w laboratoriach oraz techników kryminalistyki ujawniających i zabezpieczających materiał dowodowy na

miejscu zdarzenia. Podczas konferencji zaproszeni prelegenci z laboratoriów kryminalistycznych, instytutów naukowych, uniwersytetów oraz przedsiębiorstw związanych z kryminalistyką zaprezentowali nowoczesny sprzęt do realizacji zadań kryminalistycznych, którym obecnie dysponują, innowacje, których tworzenie i implementacja są w toku, jak również propozycje nowych rozwiązań, które pozwolą jeszcze bardziej usprawnić zabezpieczanie materiału dowodowego na miejscu zdarzenia, identyfikację oraz badania kryminalistyczne.

Konferencja „Miejsce zdarzenia” to przedsięwzięcie, w ramach którego ważne miejsce zajmowała również problematyka dobrych praktyk czynności procesowych przeprowadzanych przez grupy dochodzeniowo-śledcze podczas oględzin miejsca zdarzenia, tak aby zabezpieczony materiał dowodowy był wiarygodny podczas przewodu sądowego. Zaproszeni prelegenci przedstawili w jakim stopniu nowoczesne technologie, takie jak platformy mobilne czy aparatura do szybkiej identyfikacji substancji chemicznych, mogą być wykorzystane do uzyskania niepodważalnego materiału dowodowego.

**Konferencje, spotkania naukowe i inne przedsięwzięcia kryminalistyczne
organizowane przez Oddziały Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego**

ODZIAŁ WARMIŃSKO-MAZURSKI¹

Najważniejszym wydarzeniem była III EDYCJA KONKURSU WIEDZY Z KRYMINALISTYKI, która odbyła się 11 czerwca 2016 r. W Konkursie wzięło udział 226 studentów. Pierwszy etap miał formę testu składającego się z 40 pytań zamkniętych. Do drugiego etapu zakwalifikowało się 18 osób - zadaniem było rozwiązanie testu składającego się z 10 pytań otwartych.

Wyniki:

- I miejsce – Agnieszka Kostrzewska
- II miejsce – Kinga Kosobucka
- III miejsce – Dagmara Woźniak
- IV miejsce – Dawid Zaremba
- Wyróżnienia – Karolina Trawicka oraz Paweł Pich

Wszyscy byli wówczas studentami I roku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia - Bezpieczeństwo Wewnętrzne.

---

¹ Opracowano według informacji sporządzonej przez p. prof. nzw. dr hab. Jarosława Moszczyńskiego, prezesa Oddziału Warmińsko-Mazurskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

Ponadto, wspólnie ze Studenckim Kołem Naukowym Kryminalistyki zorganizowano szereg seminariów i innych przedsięwzięć, a mianowicie:

1. 26 stycznia 2016 r. - *Sprawdzenie, kontrola osobista i przeszukanie jako forma codziennej służby policyjnej* – wykład wygłosił funkcjonariusz Wydz. Wywiadowczo-Patrolowego KMP w Olsztynie.
2. 14 marca 2016 r.- *Praca detektywa* - wykład wygłosił Konrad Wilczyński - Pełnomocnik Zarządu Agencji Detektywistycznej- Detektyw24.
3. 19 kwietnia 2016 r. - *Specyfika pracy CBS* – wykład wygłosił mł. insp. Paweł Zanewiat - Naczelnik Wydziału do Zwalczania Zorganizowanej Przeszłości Ekonomicznej Zarządu Centralnego Biura Śledczego Policji w Olsztynie.
4. 4-6 maja 2016 r. zostały wygłoszone referaty przez sześciu członków Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki podczas VI Ogólnopolskiego Zjazdu Kół Naukowych Kryminalistyki – „Zbrodnia jako manifest sprawcy”, które miało miejsce w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie.
5. 17 maja 2016 r. przeprowadzone zostały warsztaty pt. *Podstawy daktyloskopii* dla członków [Stowarzyszenia Pasjonatów Militariów "Militarny Olsztyn"](#).
6. 23-25 maja 2016 r. członkowie Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki - w składzie Stella Kamińska, Natalia Kulbacka-Burakiewicz, Agata Meredyk, Martyna Jankowska i Kinga Jankowska, wzięli udział w IV Ogólnopolskich Studenckich Warsztatach Kryminalistycznych w WSPol i zajęli III miejsce w konkursie na najlepszy studencki zespół oględzinowy. Należy dodać, iż w roku 2014 w podobnym konkursie nasi studenci zajęli I miejsce.
7. 29 maja 2016 r. prof. nadzw. Jarosław Moszczyński udzielił wywiadu dla TVP1, Wiadomości, 19.30; - *Wykrycie sprawcy zabójstwa po 29 latach dzięki systemowi AFIS*; <http://wiadomosci.tvp.pl/25249536/29052016-1930>
8. 13 października 2016 r. prof. nadzw. Jarosław Moszczyński był gościem w audycji TOK FM, OFFCZAREK – *Identyfikacja daktyloskopijna i genetyczna*, <http://audycje.tokfm.pl/odcinek/Trojnogi-styki-boczne-i-zbrojenia-potrojne-O-odciskach-palcow-z-prof-Jaroslawem-Moszczyńskim/42337>
9. 25 października 2016 r. - *Rekonstrukcja wypadków drogowych* – wykład wygłosił mgr J. Rybak z Komendy Miejskiej Policji w Olsztynie.
10. 10 listopada 2016 r. prof. nadzw. Jarosław Moszczyński był ponownie gościem w audycji TOK FM, OFFCZAREK - *Ile charakterów pisma ma jedna osoba?* -

nadindywidualność pisma ręcznego. Podczas rozmowy zaprezentował komputerowe programy grafometryczne, które powstały przy współudziale ekspertów ZG PTK, <http://audycje.tokfm.pl/audycja/OFF-Czarek/67>

Pracownicy Katedry Kryminalistyki i Medycyny Sądowej, reprezentujący także PTK, uczestniczyli czynnie w wielu konferencjach naukowych, np.:

11. XVII Wrocławskie Sympozjum Badań Pisma, Wrocław 15-17.06.2016.
12. IX Międzynarodowe Sympozjum Ekspertów Kryminalistyki Służb Granicznych, Kętrzyn 07-08.09.2016.
13. IX Zjazd Katedr Kryminalistyki, Warszawa 28-29.09.2016 r.
14. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kryminalistyka i Ekspertologia Sądowa: Nauka, Studia, Praktyka”, Warszawa 29-30.09.2016 r.
15. IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa, „Nowoczesne narzędzia informatyczne w przeciwdziałaniu zagrożeniom bezpieczeństwa”, Narodowe Centrum Badań Jądrowych w Świerku, 18.10.2016 r.

ODDZIAŁ KRAKOWSKI²

W 2016 r. Oddział Krakowski PTK zrealizował następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne:

1. W dniu 16 grudnia 2016 r. w Instytucie Ekspertyz Sądowych w Krakowie odbyło się zebranie Krakowskiego Oddziału PTK. W ramach zebrania został przedstawiony referat: **„Profilowanie psychologiczne sprawców zabójstw”** – prelegent dr Maciej Szaszkievicz (54 osób obecnych, zasięg ogólnokrajowy).
2. Udział członków Oddziału w konferencjach i seminariach :
  - X Zjazd Katedr Kryminalistyki, Warszawa, 28-29 wrzesień 2016 r. – referat pt. *Znaczenie fizykochemicznych badań śladów kryminalistycznych w postępowaniu sądowym* (J. Zięba-Palus, B. Trzcńska) oraz referat pt. *Wybrane problemy z badań śladów powystrzałowych i ich znaczenie w kryminalistyce* (Z. Brożek-Mucha).
  - 12. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kryminalistyka i ekspertologia sądowa: nauka, studia, praktyka”, Warszawa, 29 – 30 września 2016 - poster: *Chemiczne i morfologiczne badania cząstek stałych obecnych na dłoniach człowieka*. (Z. Brożek-Mucha),

² Opracowano według informacji sporządzonej przez p. prof. dr hab. Janinę Ziębę-Palus, prezesa Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

- VI Ogólnopolska Konferencja Zrzeszenia Prawników Polskich, Kołobrzeg, 14-16 kwietnia 2016 – referat pt. *Mikroślady w praktyce sądowej* (J. Zięba-Palus),
- VI Ogólnopolski Zjazd Kół Naukowych Kryminalistyki, „Zbrodnia jako manifest sprawcy”, Szczytno, Wyższa Szkoła Policji, 4-6 maja 2016 r., przewodniczenie sesji panelowej VI: „*Karol Kot, Andriej Czikatilo i inni, czyli o „najstłyniejszych” studium przypadku*” (J. Wąs-Gubała).

3. Popularyzacja kryminalistyki

- Przygotowanie i prowadzenie Warsztatów Kryminalistycznych w ramach Zgrupowania Szkoleniowego WSBPiI APEIRON, Zawoja, 27-28 maja 2016 (J. Wąs-Gubała) (około 100 uczestników, zasięg ogólnokrajowy),
- Wykład popularnonaukowy dla uczniów II klasy Gimnazjum 24 w Krakowie, 11 lutego 2016 r.: „*Fizykochemiczne badania śladów kryminalistycznych*” (Z. Brożek-Mucha) (około 30 uczestników, zasięg lokalny),
- Uniwersytet Dziecięcy UEK – warsztaty „*Ślady kryminalistyczne*”, 9 i 23 kwietnia 2016 r. oraz 5 listopada 2016 r. (J. Wąs-Gubała) (około 50 uczestników, zasięg lokalny),
- Pokazy z okazji Dnia Dziecka w Ogrodach Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP: „*Dzieci Rządzą*”, 5 czerwca 2016 r., Warszawa (J. Wąs-Gubała) (ponad 200 odwiedzających, zasięg ogólnokrajowy).

ODDZIAŁ GDAŃSKI³

W 2016 r. Oddział Gdański aktywnie uczestniczył w wielu wydarzeniach kryminalistycznych odbywających się na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Przede wszystkim wspierał działalność Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki „*Modus Operandi*”. W ramach działalności Oddziału Gdańskiego PTK oraz Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki „*Modus Operandi*” w kalendarz wydarzeń kryminalistycznych wpisały się następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne:

1. 13 stycznia 2016 r. odbyło się spotkanie naukowe z Panią Prof. dr hab. Beatą Pastwą. Tematem spotkania była problematyka psychopatii, zarówno w ujęciu prawniczym,

---

³ Opracowano na podstawie informacji dr Małgorzaty M. Żoły, wiceprezesa Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

jak i psychologicznym. W wydarzeniu wzięli udział studenci prawa i kryminologii, psychologii, socjologii oraz medycyny.

2. 3 marca 2016 r. odbyło się spotkanie naukowe, którego gościem specjalnym była Pani Magdalena Kaczmarek-Krupa – asesor komorniczy, która przybliżyła studentom tajniki pracy komornika sądowego.
3. 12 marca 2016 r. odbył się wykład dotyczący problematyki mediacji pt. „Mediacje. Rozmowa. Zrozumienie. Rozwiązanie” zorganizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości, na którym uczestniczył Zarząd Koła Naukowego Kryminalistyki. Wykład poprowadziła Pani Magdalena Zubkiewicz.
4. 17 marca 2016 r. odbyły się warsztaty „*Soft skills* bez tajemnic” prowadzonym był Pan mec. Marek Kaczmarzyk. Były to pierwsze zajęcia ze zdobywania umiejętności miękkich.
5. 31 marca 2016 r. odbył się wykład otwarty, który poprowadziła Pani dr Elżbieta Kaczorowska - adiunkt Wydziału Biologii UG i zarazem biegły sądowy z zakresu entomologii z listy Prezesa Sądu Okręgowego w Gdańsku. Pani biegła przybliżyła studentom metodykę pracy eksperta z zakresu entomologii.
6. 6 kwietnia 2016 r. odbyło się spotkanie naukowe, którego gośćmi byli dr hab. med. Zbigniew Jankowski oraz doc. Tomasz Gos z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Tematem spotkania była problematyka antropologii sądowej oraz identyfikacji zwłok.
7. 13 kwietnia 2016 r. odbyło się spotkanie z Panem dr. Piotrem Radziwiłłowiczem – psychiatrą. Tematem spotkania były uzależnienia od alkoholu i leków.
8. 18 kwietnia 2016 r. odbyło się spotkanie z ekspertem z zakresu daktyloskopii w Laboratorium Kryminalistycznym Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku. W spotkaniu uczestniczyli studenci II roku prawa. Wykład dotyczył najnowszych metod ujawniania i zabezpieczania śladów i był połączony z zajęciami praktycznymi.
9. 21 kwietnia 2016 r. odbyło się spotkanie naukowe z Panią Zofią Borzemałą – asesorem komorniczym. Tematem spotkania było zagadnienie eksmisji.
10. W dniach 28-29 kwietnia 2016 r. delegacja Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki wzięła udział w spotkaniu w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie z prok. Robertem Parysem, sędzią Agnieszką Mazur i prok. Manułą Chmielewską. Studenci zwiedzili szkołę oraz uczestniczyli w spotkaniu dotyczącym systemu edukacji w KSSiP, naboru na aplikację, zdawalności egzaminów końcowych oraz wzięli udział w zajęciach z aplikantami.

11. 20 maja 2016 r. w ramach Dni Otwartych Uniwersytetu Gdańskiego członkowie Studenckiego Koła Naukowego przeprowadzili zajęcia z daktyloskopii dla uczniów szkół podstawowych z Gdańska.
12. 23 maja 2016 r. na Wydziale Biologii UG odbyły się warsztaty z entomologii sądowej, które poprowadziła Pani dr Elżbieta Kaczorowska. Studenci mieli okazję dowiedzieć się m.in. jak wygląda rozkład skolonizowanych przez owady zwłok i od czego zależy ich mumifikacja.
13. 23 maja 2016 r. w Auli Wydziału Prawa i Administracji odbyło się spotkanie otwarte z Panem Krzysztofem Jackowskim. Tematem spotkania było wykorzystanie niekonwencjonalnych metod śledczych w pracy kryminalistyka.
14. 9 listopada 2016 r. odbył się wykład otwarty poświęcony problematyce broni palnej, który poprowadził Pan mec. Adrian Wrocławski.
15. 23 listopada 2016 r., odbyło się spotkanie pt. „Problematyka samobójstwa w świetle medycyny sądowej” . Jako prelegenci wystąpili dr hab. Tomasz Gos, Marta Krzyżanowska oraz Karol Karnecki.

Ponadto:

1. Pod honorowym patronatem Zarządu Głównego i Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego zostały przeprowadzone trzy konkursy. 17 maja 2016 r. odbyła się III edycja Konkursu Wiedzy Kryminalistycznej oraz Zawody Strzeleckie 22 maja i 1 czerwca 2016 r. W konkursach tych wzięli udział studenci prawa i kryminologii Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Nagrody książkowe dla laureatów w postaci publikacji o tematyce kryminalistycznej ufundowało Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne.
2. 22 kwietnia 2016 r. na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy odbyła się Konferencja naukowa pt. „Ślad - mikroskopowy obraz zbrodni”, na której dr Małgorzata M. Żoła zaprezentowała wykład pt. „Dowodowa rola śladów entomologicznych”.
3. W dniach 13-15 maja 2016 r. w Krakowie dr Małgorzata M. Żoła wzięła udział w seminarium szkoleniowym zorganizowanym przez CybId z Krakowa pt. „Wykorzystanie programu komputerowego V-SIM 4,0 w rekonstrukcji zdarzeń drogowych”.

4. W dniach 18-20 maja 2016 r. vice prezes Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego dr Małgorzata M. Żoła wzięła udział w XII Seminarium Kryminalistycznym „Granice Terroryzmu” zorganizowanym przez Prokuraturę Okręgową w Zielonej Górze oraz Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury. Seminarium odbyło się w Jesionce k/ Zielonej Góry.
5. W dniach 28-29 września 2016 r. na Uniwersytecie Warszawskim odbył się IX Zjazd Katedr Kryminalistyki, na którym 28 września dr Małgorzata M. Żoła wygłosiła referat dotyczący kryminalistycznej problematyki wypadków z udziałem pieszych.
6. 30 września 2016 r. na Uniwersytecie Warszawskim odbyła się 12 Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kryminalistyka i ekspertologia sądowa: nauka, studia, praktyka”, na której 30 września dr Małgorzata M. Żoła zaprezentowała referat dotyczący kryminalistycznej problematyki wypadków na autostradach.

ODDZIAŁ WARSZAWSKI⁴

W 2015 r. Oddział Warszawski aktywnie uczestniczył w wielu wydarzeniach kryminalistycznych i zrealizował następujące działania:

1. Szkolenia dla studentów:

- 11 maja 2016r. - seminarium naukowe dedykowane studentom Wydziału Nauki o Bezpieczeństwie Wyższej Szkoły z Ostrowca Świętokrzyskiego oraz licealistom z liceów ogólnokształcących w Solcu i Lipsku.

Tematyka wykładów:

- dr Aleksandra Tucholska - Lenart: "Procedury INTERPOLU w identyfikacji ofiar katastrof masowych";
- dr Katarzyna J. Furman: "Nauka kryminalistyki oraz działalność PTK";
- Marta Bykas-Strękowska: Wdrożenie innowacyjnych technologii do kryminalistycznych badań DNA".

W spotkaniu uczestniczyły 22 osoby.

---

⁴ Opracowano na podstawie informacji dr Aleksandry Tucholskiej-Lenart Prezesa Oddziału Warszawskiego PTK oraz dr Katarzyny Furman-Łajszczak Sekretarza Oddziału Warszawskiego PTK.

2. Dodatkowo:

- Członkowie Zarządu brali udział w IX Zjeździe Katedr Kryminalistyki na Wydziale Prawa i Administracji w Warszawie - prowadzenie jednej z sesji panelowych /dr Katarzyna Furman/ oraz wygłoszenie referatu "Wykorzystanie aktywnych metod nauczania w prowadzeniu zajęć z kryminalistyki i prawa."/autorzy: Katarzyna Furman i Jarosław Moszczyński/.
- Prezes Oddziału dr A. Tucholska-Lenart przygotowała publikację pt. "Genetyczna Identyfikacja Człowieka - zarys historii kryminalistycznych badań DNA." którą przyjęto do publikacji w Kwartalniku Historii Nauki i Techniki PAN.

ODDZIAŁ KUJAWSKO-POMORSKI⁵

W 2016 r. Oddział Kujawsko-Pomorski PTK aktywnie uczestniczył w wielu wydarzeniach kryminalistycznych i zrealizował następujące działania:

1. Publikacje naukowe członków Oddziału PTK

1. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, J. Wójcikiewicz, *Rasa jako determinanta okazania [w:] Przestępczość – Dowody – Prawo, Księga Jubileuszowa Prof. Bronisława Młodziejowskiego*, J. Moszczyński, D. Sołodow, I. Sołtyszewski (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2016, s. 196-201;
2. V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, J. Wójcikiewicz, *Paradygmaty kryminalistyki [w:] Paradygmaty kryminalistyki*, J. Wójcikiewicz V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2016, s. 11-25;
3. V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, *Profesor Józef Jan Aleksander Bossowski – „ojciec” uniwersyteckiej kryminalistyki w Polsce [w:] Paradygmaty kryminalistyki*, J. Wójcikiewicz, V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2016, s. 77-92;
4. L. Stęпка, *Znaczenie kompleksowej ekspertyzy (kryminalistycznej i medycznosądowej) dla ustalenia przyczyny śmierci będącej skutkiem postrzału w głowę [w:] Paradygmaty kryminalistyki*, J. Wójcikiewicz i V. Kwiatkowska-

---

⁵ Opracowano na podstawie informacji dr hab. Violetty Kwiatkowskiej-Wójcikiewicz, prof. UMK, Prezesa Oddziału Kujawsko Pomorskiego PTK.

Wójcikiewicz (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2016, s. 268-279;

5. E. Stępka, L. Stępka, *Niekompetencja biegłego „medyka” sądowego podczas ustalania przyczyny śmierci w wyniku postrzału* [w:] *Kryminalistyka – jedność nauki i praktyki. Przegląd zagadnień z zakresu zwalczania przestępczości*, M. Goc, T. Tomaszewski, R. Lewandowski (red.), wyd. wolumina.pl Daniel Krzanowski, Warszawa 2016, s. 271-281.

2. Udział w konferencjach naukowych

1. Dnia 13 grudnia 2016 r. zorganizowano regionalne spotkanie Błękitnej Tarczy – Pogotowia, Pomocy, Doradztwa na rzecz zagrożonego dziedzictwa kultury.
2. Działalność realizowana ze Studenckim Kołem Naukowym Kryminalistyki (opiekun naukowy prof. UMK dr hab. Violetta Kwiatkowska-Wójcikiewicz):
  1. Udział w 16 Toruńskim Festiwalu Nauki i Sztuki na UMK – Oględziny miejsca – zabójstwo w kuchni.
  2. Studenckie Koło Naukowe Kryminalistyki zajęło II miejsce jako najlepszy zespół oględzinowy, a studentka I miejsce w konkursie wiedzy kryminalistycznej w Szczytnie.
  3. Na przełomie listopada i grudnia 2016 r. odbyła się tradycyjna zbiórka zabawek i odzieży dla dzieci do trzeciego roku życia, przebywających z matkami w Zakładzie Karnym w Grudziądzu.
  4. Zorganizowano 3 wyjścia (łącznie 65 osób) do Aresztu Śledczego w Toruniu.
  5. Tematyka zorganizowanych spotkań naukowych:
    - „Profil terrorysty”,
    - Zajęcia praktyczne z osmologii,
    - Przebieg ekspertyzy kompleksowej ,
    - Wyjście na film – *Jestem mordercą* oraz dyskusja.
  6. Zrealizowane wykłady otwarte:
    - Prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz – wykład pt. *Atroposy kryminalistyki*.

ODDZIAŁ ŚLĄSKI⁶

W 2016 r. Oddział Śląski aktywnie uczestniczył w wielu wydarzeniach kryminalistycznych i zrealizował następujące działania:

1. Referaty wygłoszone przez członków PTK na konferencjach naukowych:

1. V Ogólnopolska Konferencja Oddziałów Psychiatrii Sądowej (Spała 17-19 marca 2016 r., referat:
M. Leśniak, T. Widła - referat: - *Sygnatury na obrazach osób chorych psychicznie*
2. XVII Wrocławskie Sympozjum Badań Pisma (Wrocław 15-17.VI.2016), referaty:
T. Widła, H. Widła: *Monogramy w sygnaturach*;
M. Leśniak, O. Rybak, T. Widła: *Sygnatury Teodora Axentowicza – z uwzględnieniem techniki wykonania pracy.*;
M. Leśniak, O. Rybak, T. Widła: *Badania cech grafometrycznych sygnatur Teodora Axentowicza w pracach wykonanych techniką olejną.*
M. Leśniak, J. Koczur, M. Chowaniec, S. Pytlik: *Z problematyki intraindywidualnej oraz interindywidualnej zmienności cech pisma.*
3. International Festival of Criminalistics; The 12th International Scientific Conference Criminalistic and Forensic Expertology: Science, Studies, Practice; Warszawa 29-30.IX.2016.; referaty:
M. Leśniak, O. Rybak, T. Widła: *Wykorzystanie programu Grafolog w badaniach sygnatur malarskich – na przykładzie prac olejnych Teodora Axentowicza.*
M. Leśniak, J. Koczur, M. Chowaniec, S. Pytlik: *Efektywność badań poligraficznych prowadzonych przy użyciu testów CIT.*
4. IX Ogólnopolski Zjazd Katedr Kryminalistyki, Warszawa 28-29.IX.2016; referaty:
T. Widła: *Sygnowanie dzieł sztuki*;
M. Leśniak, O. Rybak, T. Widła: *Badanie cech grafometrycznych sygnatur Teodora Axentowicza w pracach wykonanych techniką pastelu.*
M. Leśniak, J. Koczur, M. Chowaniec, S. Pytlik: *Wpływ sposobu prezentowania pytań na trafność testów badań poligraficznych CIT.*
M. Leśniak, J. Koczur, M. Chowaniec, S. Pytlik: *Wpływ wybranych cech świadków oraz kontekstu zapamiętywania na swobodną relację o zdarzeniu – doniesienie z badań empirycznych.*

---

⁶ Opracowano na podstawie informacji dr hab. Maraka Leśniaka, Prezesa Oddziału Śląskiego PTK.

5. XVII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Medycy Sądowej i Kryminologii, Katowice 14-16.IX.2016; referat:
T. Widła: *Z problematyki odpowiedzialności biegłych.*
6. Prawo-Dziedzictwo-Sztuka – Ogólnopolski Zjazd Przedstawicieli Katedr Kryminalistyki; Bydgoszcz, 30 XI-2.XII.2016; referaty:
T. Widła: *Sygnatury złudzeniowe;*
T. Widła, S. Skowrońska: *Sygnatury Witkacego;*
M. Leśniak, O. Rybak, T. Widła: *Grafizmy malowane i grafizmy pisane – na przykładzie Teodora Axentowicza.*

2. Publikacje naukowe członków oddziału PTK

1. Tytuł: *Ekspertyza sygnatury malarskie,*
Autor: Tadeusz Widła
Rok wydania: 2016
Miejsce wydania: Katowice
Wydawnictwo: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Liczba stron: 240
Język publikacji: polski
1. Autor/ -rzy: Marek Leśniak, Oliwia Rybak, Tadeusz Widła
Tytuł publikacji: *Badanie cech grafometrycznych sygnatur Teodora Axentowicza w pracach wykonanych techniką pastelu.*
Tytuł czasopisma: *Problemy Współczesnej Kryminalistyki*
Tom (np. Vol./T. /Bd./Nr/No./R.) 20 (2016)
Numer (np. nr/no./z./iss.)
Rok wydania: 2016
Zajęte strony: 169-178
Język publikacji: polski
ISSN czasopisma: 1643-2207
2. Autor/ -rzy: Marcin Chowaniec, Joanna Koczur, Marek Leśniak, Sylwia Pytlik
Tytuł publikacji: *Wpływ sposobu prezentowania pytań na trafność testów badań poligraficznych CIT*
Tytuł czasopisma: *Problemy Współczesnej Kryminalistyki*
Tom (np. Vol./T. /Bd./Nr/No./R.) Tom XX
Numer (np. nr/no./z./iss.)
Rok wydania: 2016
Zajęte strony: 33-43
Język publikacji: polski
ISSN czasopisma: 1643-2207
3. Autor/ -rzy: Marek Leśniak, Joanna Koczur

Tytuł publikacji: Wpływ wybranych cech świadków oraz kontekstu zapamiętywania na swobodną relację o zdarzeniu – doniesienie z badań empirycznych

Tytuł czasopisma: Problemy Współczesnej Kryminalistyki

Tom (np. Vol./T. /Bd./Nr/No./R.) Tom XX

Numer (np. nr/no./z./iss.)

Rok wydania: 2016

Zajęte strony: 145-156

Język publikacji: polski

ISSN czasopisma: 1643-2207

4. Autor/ -rzy: Tadeusz Widła

Tytuł rozdziału: *Daty w sygnaturach.*

Tytuł całości (książki): Kryminalistyka - jedność nauki i praktyki: przegląd zagadnień z zakresu zwalczania przestępczości

Autor/-rzy lub Redaktor/-rzy całości (książki): M. Goc, T. Tomaszewski, R. Lewandowski

Rok wydania: 2016

Miejsce wydania: Warszawa

Wydawnictwo: Volumina.pl Daniel Krzanowski

Zajęte strony: 65-80

Język publikacji: polski

ISBN całości: ISBN 978-83-7867-334-7

5. Autor/ -rzy: M. Leśniak, S. Ławrentjew

Tytuł rozdziału: *Przesłanki wpisu na listę biegłych oraz kontrola jakości ich opinii w świetle oczekiwań nieprawników.*

Tytuł całości (książki): Kryminalistyka - jedność nauki i praktyki: przegląd zagadnień z zakresu zwalczania przestępczości

Autor/-rzy lub Redaktor/-rzy całości (książki): M. Goc, T. Tomaszewski, R. Lewandowski

Rok wydania: 2016

Miejsce wydania: Warszawa

Wydawnictwo: Volumina.pl Daniel Krzanowski

Zajęte strony: 255-258

Język publikacji: polski

ISBN całości: ISBN 978-83-7867-334-7

6. Autor/ -rzy: Tadeusz Widła

Tytuł rozdziału: *Treść sygnatury.*

Tytuł całości (książki): Paradygmaty kryminalistyki

(Autor/-rzy lub Redaktor/-rzy całości (książki): J. Wójcikiewicz, V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz

Rok wydania: 2016

Miejsce wydania: Kraków

Wydawnictwo: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego

Zajęte strony: 211-220

Język publikacji: polski

ISBN całości: ISBN 978-83-233-4076-8.

7. Autor/ -rzy: Tadeusz Widła
  - Tytuł rozdziału: *Sfalszowanie sygnatury.*
  - Tytuł całości (książki): Przeszłość przeciwko dziedzictwu kulturowemu
  - (Autor/-rzy lub Redaktor/-rzy całości (książki): M. Trzciniński, O. Jakubowski
  - Rok wydania: 2016
  - Miejsce wydania: Wrocław
  - Wydawnictwo: Katedra Kryminalistyki Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii UWr
  - Zajęte strony: 221-233
  - Język publikacji: polski
  - ISBN całości: ISBN 978-83-65431-09-7
8. Autor/ -rzy: Tadeusz Widła, Marek Leśniak
  - Tytuł rozdziału: *Sygnatury na obrazach osób chorych psychicznie.*
  - Tytuł całości (książki): Przeszłość-dowody-prawo
  - (Autor/-rzy lub Redaktor/-rzy całości (książki): J. Moszczyński, D. Solodov, I. Sołtyśzewski
  - Rok wydania: 2016
  - Miejsce wydania: Olsztyn
  - Wydawnictwo: Wydawnictwo UW-M
  - Zajęte strony: 221-233
  - Język publikacji: polski
  - ISBN całości: ISBN 978-83-8100-008-6
9. Autor/ -rzy: Tadeusz Widła, Marek Leśniak, Olivia Rybak
  - Tytuł rozdziału: *Use of computer software „Grafotyp” for examination of painters’ signatures – using examples of Teodor Axentowicz’s works in oil.*
  - Tytuł całości : Criminalistics and forensic expertology: science, studies, practice
  - Rok wydania: 2016
  - Miejsce wydania: Vilnius-Varšuva
  - Wydawnictwo: Vilnius : Lietuvos teismo ekspertizes centras
  - Zajęte strony: 501-513
  - Język publikacji: angielski
  - ISBN całości: ISBN 978-83-926115-4-7; ISBN 978-9986-555-43-8
10. Autor/ -rzy: M. Chowaniec, J. Koczur, M. Leśniak, S. Pytlik
  - Tytuł rozdziału: *Accuracy of concealed information test (CIT) Rusing for polygraph examination*
  - Tytuł całości (książki): Criminalistics and forensic expertology: science, studies, practice
  - Rok wydania: 2016

Miejsce wydania: Vilnius-Varšuva

Wydawnictwo: Vilnius : Lietuvos teismo ekspertizes centras

Zajęte strony: 470-482

Język publikacji: angielski

ISBN całości: ISBN 978-83-926115-4-7.

3. Działalność realizowana we współpracy ze Studenckim Kołem Naukowym Kryminalistyki „Veritas”:

- pomoc w przygotowaniu członków Koła do udziału w Śląskim Festiwalu Nauki, który miał miejsce w dniach 11-15 października 2016 r.; studenci przygotowywali stoisko kryminalistyczne (prezentowali walizki śledcze, opowiadali o przeprowadzaniu czynności kryminalistycznych, prezentowali badania prowadzone w Katedrze),
- przygotowanie wspólnie z Kołem warsztatów kryminalistycznych dla młodzieży licealnej w dniach otwartych Uniwersytetu Śląskiego.

Wspieranie działalności studenckiego ruchu naukowego i innych organizacji

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne udzielało pomocy merytorycznej, organizacyjnej, finansowej i rzeczowej, uczestnicząc poprzez swoich przedstawicieli m.in. w realizacji takich przedsięwzięć studenckich oraz organizowanych przez inne stowarzyszenia i instytucje naukowe, jak:

1. Objęcie patronatem honorowym II Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Komparatystyka prawnicza – wiele dziedzin, wiele rozwiązań prawnych”, która odbyła się w dniach 16-18 marca 2016 r. na Wydziale Prawa i Administracji UMK w Toruniu, organizatorzy: Studenckie Koło Naukowe Prawa Porównawczego „Ius et Lex”.
2. Pod honorowym patronatem Zarządu Głównego i Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w Oddziale Gdańskim PTK zostały przeprowadzone trzy konkursy. 17 maja 2016 r. odbyła się III edycja Konkursu Wiedzy Kryminalistycznej oraz Zawody Strzeleckie 22 maja i 1 czerwca 2016 r. W konkursach tych wzięli udział studenci prawa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne ufundowało dla laureatów nagrody książkowe o tematyce kryminalistycznej.

3. Objęcie honorowym patronatem Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Licencja na bezpieczeństwo” zorganizowanej w dniach 2-3 grudnia 2016 r. przez Towarzystwo Inicjatyw Prawnych i Kryminalistycznych „Paragraf 22”. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne ufundowało także nagrody książkowe dla prelegentów konferencji.
4. XIV Warsztaty Kryminalistyczne - organizator Koło Naukowe Prawa Karnego TEMIDA. PTK objęło patronatem konferencję oraz dofinansowało to przedsięwzięcie kwotą 1000 zł.

**XVII Edycja Konkursu im. prof. Tadeusza Hanauska
na Pracę Roku z Dziedziny Kryminalistyki**

**Protokół z posiedzenia Jury XVII Edycji Konkursu im. prof. T. Hanauska
na Pracę Roku z Dziedziny Kryminalistyki**

W dniu 14.10.2016 r. odbyło się posiedzenie Jury XVII Edycji Konkursu im. Prof. Tadeusza Hanauska na Pracę Roku z Dziedziny Kryminalistyki.

Skład Jury:

1. **prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski - przewodniczący**
2. **prof. nadzw. dr hab. Jarosław Moszczyński**
3. **dr Waldemar Krawczyk**
4. **dr Aleksandra Tucholska- Lenart**
5. **mgr Kamila Nowicka-Kiliś**

Na konkurs wpłynęło 14 zgłoszeń prac z różnych środowisk kryminalistycznych. Nadesłane prace charakteryzował wysoki poziom merytoryczny. Oceniając prace – Jury kierowało się ich poziomem naukowym, aktualnością poruszanej tematyki, nowatorstwem w podejściu do tematyki, jak również szczególnym znaczeniem dla praktyki i oparciem wniosków na wynikach badań empirycznych. Wszystkie zgłoszone prace były opublikowane lub obronione w roku 2015.

Po dyskusji - Jury postanowiło zgłosić Radzie Naukowej i Zarządowi Głównemu Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego wnioski o przyznanie nagród i wyróżnień autorom n/w prac:

Prace nagrodzone i wyróżnione: Kategoria - prace monograficzne

- **„Współczesny model ekspertyzy pismoznawczej. Wykorzystanie nowych metod i technik badawczych”** - autor: **Mieczysław Goc**, rekomendacja prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski Uniwersytet Warszawski - nagroda w wysokości 3500 zł.
- **„Operacyjna analiza kryminalna w służbach policyjnych”** – autorzy: Piotr Chlebowicz, Joanna Kamińska, rekomendacja prof. dr hab. Jerzy Kasprzak Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie – nagroda w wysokości 2000 zł.
- **„Nielegalny handel bronią”** – autor: Piotr Chlebowicz, rekomendacja prof. dr hab. Jerzy Kasprzak Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie – wyróżnienie.

Kategoria - prace magisterskie

- **„Upadki z wysokości – aspekty kryminalistyczne”** – autor: Marta Zduniak WPiA Uniwersytet Warszawski. Promotor prof. dr hab. Ewa Gruza - nagroda w wysokości 500 zł.
- **„Postępowanie dowodowe w sprawach o przestępstwa internetowe”** – autor: Mieczysław Mieczkowski WPiA Uniwersytet Warszawski. Promotor dr Katarzyna Girdwoyń – nagroda w wysokości 500 zł.
- **„Deformacja pisma ręcznego w piśmie starczym”** – autor: Agnieszka Szweda, WPiA Uniwersytet Śląski. Promotor prof. dr hab. Tadeusz Widła – nagroda w wysokości 500 zł.
- **„Wpływ świadomego zakłócania przez osobę badaną zapisu w testach CIT na efektywność badania poligraficznego”** – autor: Anna Czupryna, WPiA Uniwersytet Śląski. Promotor dr hab. Marek Leśniak – nagroda w wysokości 500 zł.
- **„Palinologia kryminalistyczna”** – autor: Natalia Mucha SWPS Uniwersytet Humanistyczno-Społeczny Wydział Zamiejscowy w Poznaniu. Promotor dr Piotr Werbowski – nagroda w wysokości 500 zł.
- **„Entomologia sądowa – zastosowania kryminalistyczno-prawne”** – autor: Joanna Brzóska, WPiA Uniwersytet Warszawski Promotor prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski – nagroda w wysokości 500 zł.

Kategoria – artykuły i prace naukowe

- **Cykl artykułów oraz programów komputerowych wspomagających ekspertyzę pisma ręcznego** – autorzy: Krystyn Łuszczuk, Andrzej Łuszczuk, rekomendacja dr. hab. Mieczysław Goc, wiceprezes PTK – nagroda w wysokości 1500 zł.

Jury konkursu postanowiło przyznać również wyróżnienie prof. dr hab. Wiesławowi Pływaczewskiemu z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie za trzy, wydane pod jego redakcją, prace zbiorowe:

- **„Przeciwdziałanie patologiom na rynku żywnościowym”** – red. Wiesław Pływaczewski, Agata Lewkowicz (rekomendacja prof. dr hab. Jerzy Kasprzak);
- **„Przeciwdziałanie patologiom na rynkach finansowych. Od edukacji po prawnokarne środki oddziaływania”** – red. Wiesław Pływaczewski (rekomendacja prof. dr hab. Jerzy Kasprzak);
- **„Ochrona dziedzictwa kulturalnego i naturalnego. Perspektywa prawna i kryminologiczna”** – red. Wiesław Pływaczewski, Bartłomiej Gadecki (rekomendacja prof. dr hab. Jerzy Kasprzak).

Wszyscy laureaci Konkursu otrzymali także okolicznościowe dyplomy.

Działalność wydawnicza

Od początku swego istnienia Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne przykładalo dużą wagę do popularyzacji wiedzy i praktyki kryminalistycznej poprzez cykliczne publikacje. Od 2000 roku PTK, wspólnie z Katedrą Kryminalistyki UW, wydaje periodyk „Problemy Współczesnej Kryminalistyki”, którego łamy stanowią główne miejsce prezentacji osiągnięć naukowych Towarzystwa i jego członków. Kolejny XX tom, który ukazał się w 2016 r. zawiera 25 artykułów, które rozpoczyna artykuł prof. dr hab. Ewy Gruzy poświęcony historii Katedry Kryminalistyki WPiA UW w związku z jubileuszem 60-lecie istnienia tej zasłużonej dla kryminalistyki jednostki naukowej. W tym tomie znalazły się również artykuły z zakresu taktyki, techniki kryminalistycznej, prawa dowodowego, procesu karnego, psychologii sądowej i dydaktyki nauczania kryminalistyki. Są to w dużej mierze prace najmłodszego pokolenia polskich kryminalistyków, autorów zagranicznych i uznanych autorytetów nauki

i praktyki kryminalistycznej. Pełny tekst XX tomu PWK, oprócz tradycyjnej formy książkowej, został także zamieszczony na stronie <http://kryminalistyka.pl/pwk/>

Podobnie jak to miało miejsce w odniesieniu do poprzedniego tomu, również prace opublikowane w XX tomie zostały przedłożone do recenzji, przed ich zakwalifikowaniem do druku. Recenzentami byli wybitni przedstawiciele nauki, dydaktyki i praktyki kryminalistycznej w osobach: dr. Waclawa Brzęka i dr. hab. Bronisława Młodziejewskiego (recenzenci naukowci tomu). Recenzentami artykułów byli: dr Ryszard Beldzikowski, dr Waclaw Brzęk, dr Katarzyna Girdwoyń, prof. dr hab. Piotr Girdwoyń, dr Grażyna Kędzińska, dr Stanisław Kozdrowski i dr Walemar Krawczyk.

Kontynuowano także prace wydawnicze związane z przygotowaniem do publikacji cyklu Polskiej Bibliografii Kryminalistycznej obejmującej okres od XIX wieku. Aktualnie ukazały się drukiem 3 tomy bibliografii (t. III, IV i V) obejmujące lata 1980 – 2008. Znacznie zaawansowane są prace nad wydaniem kolejnych tomów (I i II) za okres do 1979 r. Planowany termin wydania tych tomów przewidywany jest na drugą połowę 2017 r.

Szkolenia z zakresu kryminalistyki

Działalność szkoleniowa przyczynia się w sposób bezpośredni do popularyzacji wiedzy kryminalistycznej, podwyższenia kwalifikacji zawodowych i kompetencji szkolonych. W 2016 r. PTK było organizatorem i patronowało przedsięwzięciom o charakterze szkoleniowym. Były to m.in. takie szkolenia, wykłady i inne formy edukacyjne, jak np.:

1. Szkolenie dla prokuratorów Okręgu Warszawskiego nt. *Wykorzystania badań wariograficznych w postępowaniu karnym*, Warszawa 18 października 2016 r. (współorganizator szkolenia Fundacja „Ubi societas ibi ius”, wykładowca mgr Dariusz Jerzewski, liczba uczestników – k. 40 osób.
2. Szkolenie pod nadzorem PTK dla pracowników Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych nt. *Kryminalistyczna ekspertyza dokumentów*, cz. I, Warszawa 14-17 listopada 2016 r., wykładowcy: mgr Roman Łuczak i mgr Kamila Nowicka-Kiliś, liczba uczestników - 17 osób.
3. Szkolenie nt.: *Ocena autentycznych dokumentów stwierdzających tożsamość oraz dokumentów administracyjnych*” dla pracowników urzędów administracji państwowej woj. zachodniopomorskiego – wykładowca Tomasz Kling liczba uczestników 12 osób.

4. Szkolenia nt.: *Ocena autentycznych dokumentów stwierdzających tożsamość oraz dokumentów administracyjnych*” (5 szkoleń dla pracowników urzędów administracji państwowej woj. mazowieckiego) – wykładowca Krzysztof Czerwiecki, liczba uczestników 102 osoby.

Łącznie przeprowadzono 8 szkoleń, w których uczestniczyły 171 osoby, zasięg – cały kraj.

Działalność Biblioteki Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego

Biblioteka Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego została utworzona na podstawie Uchwały Zarządu Głównego PTK z dnia 20 maja 2005 r. Biblioteka Kryminalistyczna gromadzi pozycje branżowe i czasopisma, które mają służyć rozwijaniu i zaspakajaniu potrzeb biblioteczno-informacyjnych z zakresu szeroko rozumianej kryminalistyki i nauk penalnych, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych członków PTK oraz pogłębianiu inspiracji twórczych i naukowo-badawczych. Biblioteka cieszy się dużym uznaniem studentów przygotowujących prace magisterskie, publikacje i rozprawy naukowe z kryminalistyki na różnych uczelniach wyższych z całego kraju. Aktualnie zbiory biblioteczne liczą **1400** pozycji, których systematycznie aktualizowany wykaz znajduje się na stronie internetowej PTK. W 2016 zbiory biblioteczne zostały uporządkowane i uzupełnione o wiele nowych pozycji książkowych, a część czasopism (podwójne numery) z powodu ograniczeń lokalowych została wycofana do archiwum.

Działalność o charakterze naukowo-badawczym

Pod patronatem naukowym PTK, realizując zadania badawczo-rozwojowe Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, Instytut Kryminalistyki (dawniej Centrum Badawczo-Szkoleniowe) Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, wspólnie z Uniwersytetem Warszawskim i Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym od 2013 r. realizował projekt rozwojowego nr DOBR-BIO4/038/13297/2013, pt. *„Pomiarowe narzędzia wspomagające analizę pisma ręcznego i podpisów”*. Projekt został zakończony 22 grudnia 2016 r. Celem projektu było udoskonalenie i obiektywizacja metod oraz narzędzi badawczych wspomagających ekspertyzę pisma ręcznego i podpisów w obszarze cech szczególnie ważnych z punktu widzenia identyfikacji wykonawców rękopisów. Cele szczegółowe

projektu obejmowały m.in. wykonanie **zestawu programów komputerowych** do analizy cech grafometrycznych, barwometrycznych i motorycznych pisma obejmującego następujące programy informatyczne:

- program komputerowy LINIOGRAF do badania zgodności porównywanych próbek pisma metodą pomiaru długości linii graficznych oraz zgodności tzw. współczynnika gęstości pisma,
- program komputerowy CENTROGRAF do badania zgodności porównywanych próbek pisma poprzez porównanie tzw. „linii środkowych”,
- program komputerowy BARWOSKAN do barwometrycznej analizy środków kryjących,
- program komputerowy PROFILOSKAN do analizy profilometrycznej nacisku narzędzia pisarskiego na podłoże dokumentu wzdłuż linii pomiarowej.

Cele te zostały w pełni zrealizowane, a raport końcowy przekazany do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Kierownikiem naukowym projektu był prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski, a przewodniczącym Komitetu Sterującego dr hab. Mieczysław Goc.

Udział w sympozjach, konferencjach, zjazdach i spotkaniach naukowych

W 2016 r. Towarzystwo otrzymało zaproszenia i aktywnie uczestniczyło w sympozjach, konferencjach, zjazdach i spotkaniach naukowych. Przykłady konferencji, sympozjów i innych form spotkań naukowych zawiera poniższe zestawienie:

1. II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Komparatystyka prawnicza – wiele dziedzin, wiele rozwiązań prawnych” 16-18 marca 2016 r. Toruń.
2. V Ogólnopolska Konferencja Oddziałów Psychiatrii Sądowej, Spała 18-19 marca 2016 r.
3. Sympozjum nt. „Tożsamość w dobie migracji”, Turzno k. Torunia 5-7 kwietnia 2016 r., organizator: Centrum Ekspertyz i Szkoleń Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych. Referat pt. *Ustawa o dokumentach publicznych – kaprys wnioskodawców czy pilna potrzeba* wygłosił dr hab. Mieczysław Goc, który także reprezentował PTK w panelu dyskusyjnym nt. potrzeby systemowego unormowania problematyki dokumentów publicznych.

4. XII Ogólnopolskie Seminarium Kryminalistyczne pt. „Granice terroryzmu”, Jesionka k. Zielonej Góry, 18-20 maja 2014 r., organizator – Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze.
5. Międzynarodowa konferencja - XVII Wrocławskie Sympozjum Badań Pisma, Wrocław, 15 -17 czerwca 2016 r., organizator: Katedra Kryminalistyki Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. W konferencji brali czynny udział liczni przedstawiciele PTK.
6. IX Międzynarodowe Sympozjum Ekspertów Kryminalistyki Służb Granicznych, Kętrzyn 7-8 września 2016 r., organizator: Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie i Komenda Główna Straży Granicznej w Warszawie. Referat pt. *O potrzebie ustawowej regulacji problematyki dokumentów publicznych* wygłosił dr. hab. Mieczysław Goc.
7. IX Zjazd Katedr Kryminalistyki związany jest z jubileuszowymi obchodami 60-lecia powstania Katedry Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Zjazd odbył się w dniach 28-29 września 2016 r., jako część Międzynarodowego Festiwalu Kryminalistyki, którego współorganizatorem było Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne. Organizatorem samego Zjazdu była Katedra Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. W zjeździe uczestniczyło w charakterze referentów liczne grono członków PTK.
8. Ogólnopolska konferencja naukowo – szkoleniowa „Psychiatria sądowa w Polsce w latach 1976 - 2016, psychiatria sądowa wczoraj, dziś i jutro” 14-15 października 2016 r. Cedzyna.
9. Konferencja Naukowa „Pozyskiwanie informacji w świetle zagrożeń terrorystycznych”, Warszawa 16-17 listopada 2016 r.
10. Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Licencja na bezpieczeństwo” zorganizowana w dniach 2-3 grudnia 2016 r. przez Towarzystwo Inicjatyw Prawnych i Kryminalistycznych „Paragraf 22”. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne było jednym z patronów konferencji i ufundowało nagrody książkowe dla prelegentów.
11. XXI Konferencja „Nowoczesne metody instrumentalne w analizie śladowej”, Warszawa 8-9 grudnia 2016 r., główni organizatorzy: Politechnika Łódzka i Uniwersytet Warszawski. Referat pt. *Działalność naukowo-badawcza Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego*, wygłosił dr. hab. Mieczysław Goc.

12. Sympozjum Ekspertów nt. „Bezpieczeństwo i wiarygodność dokumentów”, organizator - Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych, Warszawa 12 grudnia 2016 r.
13. Ogólnopolska konferencja naukowa: „Ekshumacji w kontekście standardów ochrony praw człowieka”, Rzeszów 13 grudnia 2016 r. (konferencja odbyła się w ramach Podkarpackiego Forum Kryminalistyki, organizator: WSPiA Rzeszowskiej Szkoły Wyższej).

Ad. 2÷5

W ramach realizacji tych zadań Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne aktywnie działało na rzecz podniesienia rangi i statusu prawnego biegłych i rzeczoznawców oraz konsolidacji środowiska polskich ekspertów. Działania te koncentrowały się zwłaszcza w obszarze prac nad ustawą o dokumentach publicznych, polepszenia warunków finansowych pełnienia funkcji biegłego, podniesienia standardów i kryteriów naboru biegłych. Jednym z priorytetów PTK było zainicjowanie prac legislacyjnych związanych z przygotowaniem ustawy o dokumentach publicznych, co m.in. znalazło wyraz w referatach i dyskusji podczas konferencji naukowych. W ramach tych celów statutowych na uwagę zasługuje działalność w takich obszarach, jak:

Działalność opiniodawcza na rzecz organów procesowych oraz innych podmiotów

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne koordynowało i nadzorowało działalność ekspercką na rzecz organów procesowych oraz innych podmiotów. W 1997 roku na podstawie uchwały Zarządu Głównego rozpoczęło działalność Biuro Ekspertyz PTK. W ciągu kilku lat Biuro skupiło na swoich listach wielu wybitnych ekspertów i rzeczoznawców rekrutujących się ze środowisk naukowych, laboratoriów policyjnych i innych służb państwowych oraz specjalistów o olbrzymiej wiedzy i doświadczeniu kryminalistycznym. Regulamin Biura Ekspertyz oraz Laboratorium Kryminalistycznego Instytutu Kryminalistyki PTK precyzyjnie określają kryteria i warunki, jakie trzeba spełnić, żeby zostać ekspertem PTK.

Kandydaci na ekspertów rekrutują się wyłącznie spośród członków Towarzystwa. W postępowaniu kwalifikacyjnym niezbędnymi warunkami są: wykonanie co najmniej 100 ekspertyz lub projektów ekspertyz pod kierunkiem samodzielnego eksperta Towarzystwa, złożenie podania, życiorysu, ankiety osobowej i wszelkiej innej dokumentacji potwierdzającej

wykształcenie i doświadczenia zawodowe, a także uzyskanie dwóch opinii rekomendujących i potwierdzających przestrzeganie zasad etyki zawodowej.

Uprawnienia eksperta/rzeczoznawcy PTK nadaje Rada Naukowa. Aktualnie uprawnienia ekspertów i rzeczoznawców PTK posiada 137 osób, którzy łącznie wykonali na rzecz sądów, prokuratorów, policji i innych zleceniodawców ok. 20 000 ekspertyz, z czego w 2016 r. 466 ekspertyz, głównie z zakresu badań dokumentów, wypadków drogowych, badań biologicznych, chemicznych, daktyloskopijnych i innych.

Eksperci Polskiego Towarzystwa udzielają także licznych konsultacji i porad kryminalistycznych, w tym również osobom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw oraz błędnych działań organów procesowych. Działalność Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego na tym polu pozwoliła „zagospodarować” ekspertów, którzy przeszli na emeryturę i mogą w dalszym ciągu wykorzystywać swoje doświadczenie, wiedzę i umiejętności na rzecz zwiększenia efektywności czynności śledczych. Eksperci PTK wykonują ekspertyzy następujących specjalności:

- badania dokumentów, w tym m.in. identyfikacja pisma ręcznego, pisma maszynowego, pieczętek i pieczęci, badania autentyczności dokumentów krajowych i zagranicznych, a także badania wieku pisma, jako nowej dziedziny badań kryminalistycznych wdrożonej do praktyki laboratoryjnej PTK w 2007 r., a od 2011 r. także badania wieku względnego pisma, w tym badania dokumentów podpisanych *in blanco*;
- badania komputerowe, w tym m.in. badania nośników danych, legalności oprogramowania, konfiguracji sprzętu itp.;
- badania fonoskopijne, w tym m.in. badanie autentyczności nagrań, identyfikacji osób na podstawie wcześniejszej rejestracji na różnych nośnikach; odczytywanie i sporządzenie stenogramu nagrań, badanie aparatury nagrywającej;
- badania narkotyków;
- badania fizyko-chemiczne, w tym m.in. badania mikrośladów; badania substancji łatwopalnych; badania lakierów, szkła, środków kryjących, badania urządzeń i materiałów wybuchowych, badania alkoholi;
- badania mineralogiczne (gleboznawcze);
- badania broni i balistyczne, w tym m.in. badania identyfikacyjne broni, łusek, pocisków,
- badania broni gazowej i obezwładniającej, badania śladów użycia broni palnej;

- badania z zakresu wypadków komunikacyjnych, w tym m.in. komputerowej analizy wypadków drogowych, badania uszkodzeń pojazdów mechanicznych, badania ofiar wypadków i ocena mechanizmu powstawania obrażeń;
- badania audiowizualne i fotograficzne, w tym m.in. badania zapisów video (badania autentyczności zapisu, faktu kopiowania, montażu), antropologiczna identyfikacja osób na zdjęciach, taśmach video i innych nośnikach obrazu, identyfikacja przedmiotów zarejestrowanych na tych nośnikach;
- badania antropologiczne, w tym m.in. identyfikacja osób żywych i zwłok (metodą superprojekcji komputerowej, rekonstrukcji plastycznej) oraz ustalanie spornego ojcostwa;
- badania biologiczne w tym m.in. badania śladów krwi, spermy, śliny, potu i innych wydzielin ciała, włosów, paznokci, strzępów tkanek, piór ptasich i łusek rybich, cząstek botanicznych itp.;
- badania DNA śladów kryminalistycznych i ustalanie ojcostwa;
- badania z zakresu księgowości i finansów;
- badania wariograficzne (poligraficzne).
- badania daktyloskopijne i traseologiczne, w tym m.in. badania identyfikacyjne śladów linii papilarnych, identyfikacji człowieka na podstawie czerwieni wargowej, małżowiny usznej i innych elementów ciała, badania rękawiczek, badania śladów stóp, obuwia i środków transportu;
- badania mechanoskopijne, w tym m.in. badania śladów narzędzi, badania zamków i sejfów,
- badania oznaczeń identyfikacyjnych pojazdów;
- badania z zakresu elektrotechniki, w tym badania instalacji i urządzeń elektrycznych.

W związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza technicznego i aparaturowego w ostatnim okresie wykonawstwo ekspertyz przyjęło zorganizowane w tym celu Laboratorium Kryminalistyczne Instytutu Kryminalistyki PTK. W gestii Biura Ekspertyz PTK pozostały natomiast sprawy związane z nadawaniem uprawnień eksperckich, ustalaniem norm, standardów i zasad wykonywania ekspertyz zleconych Polskiemu Towarzystwu Kryminalistycznemu.

Aktualnie Laboratorium Kryminalistyczne PTK posiada własne wyposażenie aparaturowe w zakresie badań technicznych i klasycznych dokumentów, badań chemicznych,

daktyloskopijnych, traseologicznych, fonoskopijnych (badania odsłuchowe), mechanoskopijnych, komputerowych, audio-video, biologicznych, wypadków komunikacyjnych, włókien, szkła, lakierów i narkotyków. W zakresie innych specjalności Laboratorium Kryminalistyczne PTK na podstawie odpowiednich umów i porozumień posiada prawnie unormowaną możliwość korzystania z aparatury przez naszych ekspertów. Szersza informacja na ten temat znajduje się na stronie internetowej PTK oraz w publikowanych tam sprawozdaniach rocznych.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne współpracuje z różnymi instytucjami krajowymi i zagranicznymi, uczestnicząc w organizacji wspólnych przedsięwzięć, biorąc udział w sympozjach i konferencjach o charakterze kryminalistycznym, sprawując patronat i udzielając pomocy merytorycznej i organizacyjnej w realizacji innych tego rodzaju projektów. Z niektórymi instytucjami podpisano umowy formalizujące różne aspekty bilateralnego współdziałania. W tym zakresie zrealizowano m.in. takie przedsięwzięcia, jak:

1. Zamieszczono systematycznie na stronie internetowej Towarzystwa informacje o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju i zagranicą zgłaszane do PTK przez inne instytucje naukowe i stowarzyszenia. Jest to najszersze w Polsce źródło informacji o tego rodzaju przedsięwzięciach.
2. Kontynuowano współpracę z Litewskim Towarzystwem Kryminalistycznym na podstawie umowy z 2015 r. (tekst umowy na stronie internetowej PTK). Umowa przewiduje m.in. realizacji takich uzgodnionych przedsięwzięć, jak:
  - wymiana informacji naukowych oraz informacji o najważniejszych inicjatywach i dokonaniach stron;
  - podejmowanie działań na rzecz wspólnej realizacji projektów badawczo-naukowych, konferencji naukowych, spotkań, konsultacji i innych przedsięwzięć statutowych stron, w tym także z udziałem podmiotów zewnętrznych;
  - współpraca w zakresie opracowywania publikacji naukowych w obszarze kryminalistyki;
  - wzajemne nieodpłatne przekazywanie wydawnictw i publikacji własnych oraz współpraca w innych obszarach.

Wymiernym efektem realizacji postanowień umowy była wspólna organizacja 12 Międzynarodowej Konferencji Naukowej „*Kryminalistyka i Ekspertologia Sądowa: Nauka, Studia, Praktyka*”, która odbyła się w dniach 29-30 września 2016 r. w Warszawie w ramach Międzynarodowego Festiwalu Kryminalistyki i stanowiła istotny wkład obu stowarzyszeń w obchody jubileuszu 60-lecia Katedry Kryminalistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

3. Kontynuowano wieloletnią już współpracę z Polską Wytwórnią Papierów Wartościowych, której wsparcie finansowe i merytoryczne umożliwiło m.in. realizację takich przedsięwzięć PTK, jak coroczne konkursy kryminalistyczne, organizacja warsztatów, sympozjów i konferencji kryminalistycznych oraz wydanie kolejnych tomów Polskiej Bibliografii Kryminalistycznej. Prowadzono wspólne konsultacje i współdziałano w zakresie technicznych badań dokumentów, opiniowania niektórych projektów aktów prawnych, publikacji w wydawnictwach obu instytucji oraz uczestnictwa w szkoleniach i innych formach popularyzacji wiedzy kryminalistycznej.
4. Kontynuowano współpracę z Komendą Główną Straży Granicznej, której efektem jest m.in. zgoda na korzystanie przez ekspertów PTK na miejscu w Laboratorium SG z wzorów paszportów i dowodów osobistych obywateli innych państw.
5. Kontynuowano współpracę z Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji (na podstawie umowy z dnia 10 września 2013 r., tekst umowy na stronie internetowej PTK), w której m.in. przewidziano takie wspólne przedsięwzięcia, jak:
  - przygotowanie i realizacja projektów badawczo-rozwojowych;
  - wymianę informacji naukowych, publikacji wydawnictw, zawiadomień o szkoleniach, konferencjach i spotkaniach naukowych oraz interesujących dla praktyki kryminalistycznej przypadkach (kazusach) o najważniejszych inicjatywach i przedsięwzięciach naukowych (wykłady, konferencje, seminaria itp.);
  - doskonalenie metod badawczych, wymiana doświadczeń i konsultacje w zakresie badań laboratoryjnych;
  - przygotowanie i wykonywanie testów międzylaboratoryjnych i inne.

Do najważniejszych wspólnych przedsięwzięć, które zrealizowano w ramach tej umowy w 2016 r. należy zaliczyć:

- umożliwienie biegłym CLKP korzystania ze spektrometru Ramana w zakresie analiz chemicznych narkotyków, środków kryjących, lakierów i innych materiałów,

- udział w konsorcjum badawczym, które w latach 2013-2016, z udziałem UW jako liderem, zrealizowało projekt rozwojowy pt. *Pomiarowe narzędzia wspomagające analizę pisma ręcznego i podpisów*” (projekt finansowany przez NCBiR).
- 6. Kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Warszawskim. Wyrazem tej współpracy było włączenie się UW do organizacji 12. Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Kryminalistyka i ekspertologia sądowa: nauka, studia, praktyka (29-30.09.2016 r.), a wcześniej w organizacja VI Sympozjum Kryminalistycznego PTK: Kryminalistyka – jedność nauki i praktyki, które odbyło się w Toruniu w dniach 24-26 czerwca 2015 r. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne i Katedra Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UW wydają wspólnie periodyk naukowy pt. „Problemy Współczesnej Kryminalistyki”. Najbardziej wymiernym naukowym efektem współdziałania obu instytucji jest realizacja projektów rozwojowych w ramach utworzonego w tym celu konsorcjum badawczego (w latach 2009 - 2011 wspólnie zrealizowano dwa projekty dotyczące problematyki badań dokumentów, finansowane przez NCBiR). W latach 2013-2016 zrealizowano projekt rozwojowy pt. *Pomiarowe narzędzia wspomagające analizę pisma ręcznego i podpisów*” (co przedstawiono wcześniej).
- 7. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne zostało powołane z dniem 7 marca 2014 r. na członka Komitetu Zadaniowego nr 505 ds. Procesów Kryminalistycznych Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w Sektorze Obronności i Bezpieczeństwa Powszechnego. Do zadań Komitetu należy opracowanie serii norm europejskich (EN) w zakresie tzw. procesu kryminalistycznego (m.in. badanie miejsca zdarzenia, procesy badań kryminalistycznych, wydawanie opinii). Wynika to z potrzeby wypracowania jednolitych procedur w naukach sądowych, sygnalizowanej od paru lat przez środowiska naukowe i praktyków kryminalistyki w Europie. Powołanie Komitetu Zadaniowego „*Forensic science processes*” na szczeblu krajowym zapewni realny wpływ na zakres podejmowanych prac normalizacyjnych, a przede wszystkim możliwość kształtowania europejskich norm przy uwzględnieniu uwarunkowań i interesu polskich interesariuszy. Członkostwo w KZ zgłosiło również Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji oraz Komenda Główna Żandarmerii Wojskowej.
- 8. Sprawowano patronat klasy liceum o profilu policyjnym Zespołu Szkół w Wieliszewie (na podstawie decyzji Zarządu Głównego i Rady Naukowej z dnia 12 kwietnia 2013 r.).
- 9. Kontynuowano, zapoczątkowaną w 2006 r., współpracę ze stowarzyszeniem o podobnym profilu, działającym na terenie Republiki Czeskiej p.n. „Spolecnosti po kriminalistiku”.

„Społecności po kryminalistiku” otrzymuje na bieżąco informacje na temat przedsięwzięć kryminalistycznych organizowanych przez PTK oraz periodyk „Problemy Współczesnej Kryminalistyki”. Koledzy z Czech przysyłają nam systematycznie publikację pt. „Kriminalistický sborník”, która wzbogaca nasze zbiory biblioteczne. Dobrze rozwijają się kontakty z przedstawicielami nauki i praktyki kryminalistycznej na Litwie i Słowacji. Przedstawiciele PTK uczestniczą w sympozjach kryminalistycznych organizowanych regularnie przez Instytut Kryminalistyki MSW Słowacji.

Inne działania i przedsięwzięcia statutowe

Oprócz wskazanych wyżej inicjatyw i zrealizowanych zadań, na uwagę zasługują takie działania i przedsięwzięcia wykonywane w ramach bieżącej działalności naszego stowarzyszenia, jak:

1. Przedstawienie uwag i propozycji do projektu ustawy o dokumentach publicznych (projekt z dn. 24.11.2016 r.). Uwagi PTK dostępne w zał. Nr 3 oraz na stronie <http://kryminalistyka.pl/dzialalnosc-polskie-towarzystwo-kryminalistyczne/#Projekt>
2. Podjęto inicjatywę na rzecz powszechnego ubezpieczenia biegłych i ekspertów od odpowiedzialności cywilnej związanej z pełnieniem funkcji biegłego i wydawaniem opinii procesowych. Aktualnie dostępne są oferty ubezpieczeniowe w różnym zakresie Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska S.A., PZU i Hestia.
3. Systematycznie udzielano nieodpłatnych konsultacji i porad kryminalistycznych policjantom oraz przedstawicielom organów sprawiedliwości w sprawach dotyczących możliwości badawczych kryminalistyki, wstępnej wartości badawczej materiałów dowodowych, formułowania pytań do ekspertów, przygotowywania materiałów porównawczych itp.
4. Udzielano pomocy osobom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw, bądź też decyzji i orzeczeń organów procesowych i administracyjnych m.in. poprzez (w znacznej części nieodpłatne) konsultacje z dziedziny kryminalistyki oraz wykonywanie ekspertyz.
5. W 2016 r. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne udzielało również nieodpłatnych konsultacji i pomocy naukowej osobom przygotowującym prace kwalifikacyjne z dziedziny kryminalistyki, udostępniając również w tym celu posiadane zasoby biblioteczne i archiwalne kopii ekspertyz wykonanych w PTK-

6. Prowadzono szeroką działalność informacyjną, udzielano porad konsultacyjnych w formie korespondencji e-mailowej i telefonicznej, odpowiadając na pytania naszych internautów. Łącznie udzielono ok. 100 odpowiedzi na e-maile i telefony w sprawach mieszczących się w statutowych zadaniach Towarzystwa.
7. Zamieszczono na stronie internetowej Towarzystwa informacje o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju zgłaszane do PTK przez inne instytucje naukowe i stowarzyszenia.
8. Zmieniono grafikę oraz zawartość treściową strony internetowej PTK. Na szczególne podkreślenie zasługuje wkład pracy p. mgr Ewy Oleksiewicz, która w uzgodnieniu z wiceprezesem PTK dr. hab. Mieczysławem Gocem nie tylko przygotowała koncepcję i projekt strony internetowej, ale na bieżąco uzupełnia i sprawuje opiekę merytoryczną oraz graficzną nad stroną PTK. .
9. Kontynuowano działalność statutową w oparciu o terenowe struktury Towarzystwa, o czym świadczą przedsięwzięcia naukowo-szkoleniowe organizowane przez Oddziały PTK (wyszczególnione w p. ad. 1).

W okresie sprawozdawczym Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne realizowało zadania statutowe i podejmowało najistotniejsze dla środowiska sprawy i problemy, czego przykłady zawiera przedstawione wyżej sprawozdanie. Władze Towarzystwa uważają, iż należy kontynuować te działania w 2017 r. Wyrazem tego są kierunki pracy PTK przyjęte na Posiedzeniu Zarządu Głównego i Rady Naukowej w dniu 27 stycznia 2017 r. (tekst uchwały – zał. 1).

W dalszym ciągu należy dążyć do umocnienia funkcji popularyzatorsko-naukowej Towarzystwa, które w coraz większym stopniu staje się centrum informacji naukowej w dziedzinie szeroko rozumianej kryminalistyki. Celowi temu służyć będzie również bibliografia kryminalistyczna, która docelowo obejmie wszystkie publikacje, jakie ukazały się w Polsce od czasów przedwojennych do chwili obecnej (w najbliższych latach planujemy wydanie kolejnych tomów bibliografii).

Zamierzamy także systematycznie rozszerzać działalność biblioteki kryminalistycznej, poprzez gromadzenie monografii z dziedziny kryminalistyki, komputerowe opracowanie zasobów bibliotecznych i ich udostępnienie naszym członkom i sympatykom, dążąc do stworzenia placówki dysponującej kompleksowym i w miarę możliwości wyczerpującym zbiorem zarówno krajowej, jak i zagranicznej literatury kryminalistycznej, dostępnej nie tylko w formie książkowej, ale również na informatycznych nośnikach danych. Pozytywnie

odbierana jest w środowisku inicjatywa publikowania na stronie internetowej Towarzystwa informacji o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju, co poza funkcją informacyjną, umożliwia także właściwą koordynację i uzgadnianie terminów realizacji konferencji, sympozjów i innych tego rodzaju spotkań naukowych przez różne instytucje i ośrodki naukowe.

Dalszemu wzmocnieniu aparaturowemu i związanemu z tym rozszerzeniu możliwości badawczych powinny ulec funkcje eksperckie PTK, głównie w zakresie badań dokumentów, badań wieku bezwzględnego i względnego zapisów wykonanych różnymi technikami na podłożu papierowym, badania mikrośladów, narkotyków, badań komputerowych, płyt CD, nagrań video, wypadków komunikacyjnych, daktyloskopii, chemii kryminalistycznej, biologii oraz innych. Realizacji tych zamierzeń powinno sprzyjać doskonalenie metodyk badawczych, zwłaszcza z zakresu badań wieku bezwzględnego i względnego pisma i wykorzystania technik komputerowych do analizy cech grafometrycznych i grafomotorycznych pisma ręcznego, a także wzmocnienie funkcji badawczych Laboratorium Kryminalistycznego Instytutu Kryminalistyki PTK.

Ważnym zadaniem dla władz Towarzystwa powinna być kontynuacja działań wspierających aktywność struktur terenowych na rzecz realizacji celów statutowych Towarzystwa, a także weryfikacja członków zalegających ze składkami. Aktywnie będziemy także wspierać działania i inicjatywy naszych członków pełniących funkcje biegłych, zmierzające do poprawy ich sytuacji zawodowej związanej z niekorzystnymi rozwiązaniami prawnymi i podatkowymi.

Nie jest to pełny katalog dotychczasowych osiągnięć, zamierzeń i planów, które będą realizowane w najbliższej przyszłości, ale ich realizacja nawet w takim zakresie, jaki został przedstawiony w tym sprawozdaniu, daje gwarancję pozytywnego wpływu na rozwój polskiej kryminalistyki.

ZAŁACZNIKI:**Zał. 1**

UCHWAŁA
Zarządu Głównego i Rady Naukowej
Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego
z dnia 27 stycznia 2017 roku

Na posiedzeniu w dniu **27 stycznia 2017 roku** członkowie Zarządu Głównego i Rady Naukowej PTK podjęli wspólną uchwałę określającą główne kierunki pracy w roku 2017. Przyjęto następujące główne kierunki pracy Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w 2017 roku:

1/ w obszarze działalności naukowej i popularyzatorskiej:

- organizacja spotkań naukowych połączonych z wykładami i dyskusją;
- nadzór naukowy nad sprawozdaniem końcowym z realizacji projektu badawczo-rozwojowego dotyczącego komputerowych metod wspomagania ekspertyzy pismoznawczej, realizowanego przez konsorcjum naukowe UW, CLKP i Centrum Badawczo Szkoleniowe PTK (obecnie Instytut Kryminalistyki PTK);
- udział w organizacji III Kongresu Nauk Sądowych (planowany termin 18 listopada 2017 r. na Uniwersytecie Warszawskim);
- organizacja seminarium nt. „Czy możliwe jest opiniowanie kategoriyczne w ekspertyzach kryminalistycznych?”
- udział przedstawicieli PTK w innych konferencjach i spotkaniach naukowych;
- publikowanie na stronie internetowej Towarzystwa informacji na temat sympozjów, konferencji i innych przedsięwzięć kryminalistycznych organizowanych przez PTK oraz inne instytucje;
- przygotowanie i zamieszczanie na stronie internetowej materiałów popularyzujących różne dziedziny badań kryminalistycznych;

2/ w zakresie działalności wydawniczej:

- wydanie wspólnie z UW kolejnego tomu „Problemów Współczesnej Kryminalistyki”;
- kontynuacja prac redakcyjnych związanych z przygotowaniem do druku w 2017 r. I i II tomu Polskiej Bibliografii Kryminalistycznej (za lata 1918-1979);

3/ w zakresie działalności eksperckiej:

- nadawanie uprawnień ekspertów i rzeczoznawców PTK;
- nadzór nad działalnością Instytutu Kryminalistyki PTK w zakresie standardów wykonywanych ekspertyz;
- podnoszenie standardów i warunków wykonywania ekspertyz, między innymi poprzez doskonalenie metodyki badawczej zgodnie z wynikami zrealizowanych projektów badawczo-rozwojowych;

4/ w zakresie działalności organizacyjnej:

- prowadzenie bieżącej dokumentacji członkowskiej;
- weryfikacja członków PTK zalegających z opłatą składek;
- udzielanie niezbędnej pomocy organizacyjnej merytorycznej i finansowej oddziałom terenowym PTK.

5/ w zakresie działalności szkoleniowej:

- prowadzenie szkoleń dla zainteresowanych instytucji z zakresu badań dokumentów i innych zagadnień kryminalistycznych.

6/ w zakresie innej działalności:

- udział w pracach legislacyjnych dotyczących regulacji prawnych obejmujących zagadnienia mieszczące się w obszarze celów statutowych PTK (przygotowywanie projektów aktów prawnych, opiniowanie, konsultacje itp.);
- reprezentowanie interesów członków PTK i społeczności kryminalistycznej wobec organów władzy i innych instytucji,
- prowadzenie działań na rzecz popularyzacji programu ubezpieczenia odpowiedzialności zawodowej biegłych (z tytułu odpowiedzialności cywilnej i karnej z art. 212 k.k. oraz w zakresie ochrony prawnej związanej z poradami prawnymi, przygotowaniem pism procesowych, zastępstwem procesowym itp.).

Zarząd Główny PTK

Zał. 2**NAJISTOTNIEJSZE UCHWAŁY ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTK W 2016 R.**

Wyciąg 1: Uchwała z dnia 29.01.2016 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie przyjęcia głównych kierunków pracy PTK w roku 2016,

Wyciąg 2: Uchwała z dnia 22.04.2016 r.(podjęta jednogłośnie) w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego i merytorycznego PTK za rok 2016.

Wyciąg 3: Uchwała z dnia 22.04.2016 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie przyjęcia planu finansowego na rok 2017

Wyciąg 4: Uchwała nr 1 z dnia 29.04.2016 r. O wyrażeniu zgody przez Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne na zmianę firmy CBS PTJ Sp. z o.o. na Instytut Kryminalistyki PTK Sp. z o.o.

Uchwała nr 2 z dnia 29.04.2016 r. o wyrażeniu zgody przez PTK na rozszerzenie działalności Instytutu Kryminalistyki PTK Sp. z o.o.(wg PKD)

Uchwała nr 3 z dnia 29.04.2016 r, o wyrażeniu zgody przez PTK na ustalenie działalności przeważającej w Instytucie Kryminalistyki.

Wyciąg 5: Uchwała z dnia 14.10.2016 r. (podjęta jednogłośnie) w sprawie:

- wyboru jury konkursu im. T.Hanauska na „Pracę roku z dziedziny kryminalistyki”,
- przyznania nagród i wyróżnień zgodnie z wnioskiem jury konkursu im. prof. T. Hanauska na „Pracę roku z dziedziny kryminalistyki” zawartym w protokole z posiedzenia jury z dnia 14.10.2016 r.

Załącznik 3**Uwagi Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego do projektu
„Ustawy o dokumentach publicznych”**

Problematyka kompleksowego uregulowania problematyki dokumentów publicznych w nowoczesnym, odpowiadającym obecnym i przyszłym warunkom prawnym akcie rangi ustawowej, od wielu lat stanowi przedmiot dyskusji i postulatów środowiska naukowego, eksperckiego i organizacji, których cele i przedmiot działalności obejmuje zagadnienia bezpieczeństwa dokumentów. Wiele takich inicjatyw podejmowało również Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne. Z satysfakcją i nadzieją na pomyślne sfinalizowanie projektu systemowego uregulowania tej problematyki przyjmujemy przedstawiony projekt ustawy o dokumentach publicznych, która niewątpliwie stanowi kluczowy element całego systemu.

Na wstępie warto podkreślić, że naszym zdaniem projekt jest w miarę kompletny i został przygotowany przez fachowców, którym niewątpliwie bliska jest problematyka badań i bezpieczeństwa dokumentów. Poniżej przedstawiamy uwagi i uzupełnienia zgłoszone przez przedstawicieli nauki i praktyki eksperckiej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego:

1. Rozumiejąc intencje autorów projektu, którzy chcieli w akcie prawnym rangi ustawy wyszczególnić najważniejsze dla bezpieczeństwa państwa i obywateli dokumenty publiczne (kategoria pierwsza), wątpliwości budzi jednak, z punktu widzenia poprawności i przejrzystości legislacyjnej, zaproponowane rozwiązanie, w którym część dokumentów jest wymieniona w Ustawie (kategoria pierwsza), a pozostałe dwie kategorie w Rozporządzeniu. Naszym zdaniem wszystkie te kategorie powinny znaleźć się w rozporządzeniu.
2. W rozdziale 4 Ustawy opisano zasady projektowania i wytwarzania dokumentów publicznych, natomiast sposoby przechowywania i unieważniania tych dokumentów są w rozdziale 3 Rozporządzenia Ministra, czyli znowu w innym akcie prawnym. Wydaje się, że celowe byłoby ujęcie „losów” dokumentu (od projektu do unieważnienia) w jednym akcie prawnym, albo w Ustawie albo w Rozporządzeniu.
3. Projekt ustawy zawiera przepisy dotyczące podnoszenia poziomu edukacji w zakresie wiedzy o możliwościach i sposobach rozpoznawania fałszywych dokumentów publicznych (art. 4 ust. 2.7) oraz obowiązku kontroli autentyczności dokumentów przez funkcjonariuszy publicznych (art. 27). Są to zapisy jak najbardziej słuszne, odpowiadające wielokrotnie zgłaszanym postulatami przez środowisko eksperckie. Ich wdrożenie będzie jednak wymagało szerokiej akcji szkoleniowej, prowadzonej nie tylko przez służby, ale również przez wiele innych instytucji publicznych i niepublicznych. Do tego celu niezbędne są wzorce dokumentów (materialne), a nie tylko w postaci elektronicznej. Projekt w tym względzie nakłada jednak daleko idące ograniczenia. Art. 24. ust. 4 wyklucza możliwość otrzymania wzorca dokumentu przez jednostki spoza Policji, Straży Granicznej, ABW i CBA, a dostęp do danych w rejestrze dokumentów publicznych jest również bardzo ograniczony (obejmuje tylko pierwszy i drugi stopień weryfikacji - art. 31). Wydaje się, że powinna zostać

stworzona jakaś reglamentowana możliwość uzyskania takich wzorców do celów szkoleniowych i związana z tym odpowiednia modyfikacja przepisów ustawy.

4. Podobnie wygląda sprawa z wykonywaniem ekspertyz przez biegłych. Art. 16 p. 3 w związku z art. 24. ust. 4 oraz art. 31 (zakaz otrzymania wzorców materialnych i elektronicznych dot. trzeciego poziomu weryfikacji) praktycznie wyłącza ekspertów spoza laboratoriów rządowych (służb) z grona podmiotów uprawnionych do wykonywania ekspertyz i wydawania opinii z zakresu oceny autentyczności dokumentów. Jest to rozwiązanie niekorzystne i nieracjonalne z punktu widzenia potrzeb wymiaru sprawiedliwości (budzi też wątpliwości natury procesowej). Przykładowo Instytut Kryminalistyki Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego dysponuje kadrą ekspercką o najwyższych kwalifikacjach (byli eksperci CLKP, SG, profesorowie i pracownicy naukowcy uczelni wyższych) oraz jedną z najlepiej wyposażonych w kraju pracowni badań dokumentów. Ograniczenie możliwości eksperckich tego rodzaju instytucji (w obecnym brzmieniu projektu dotyczy to także Instytutu Ekspertyz Sądowych i uniwersyteckich Katedr Kryminalistyki) budzi nasz sprzeciw.
5. Art. 27 nakłada obowiązek kontroli autentyczności dokumentów tylko na funkcjonariuszy publicznych. Czy nie należałoby tego rozszerzyć na pracowników banków oraz innych instytucji uprawnionych do potwierdzania profilu zaufanego w myśl ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. 2005 Nr 64 poz. 565 z póź. zm.). Są to m.in.: ZUS, banki, operatorzy pocztowi (art. 20c ust. 2 w/wym. ustawy). Brak odpowiedniej weryfikacji dokumentów w momencie potwierdzania profilu zaufanego może spowodować daleko idące skutki natury prawnej, finansowej i innej (kradzież tożsamości, wyłudzenia kredytów, zakładanie fikcyjnych firm, wyłudzenia nienależnych świadczeń itp.).
6. Art. 5.1 przyznaje status Drukarni Narodowej i monopolisty w produkcji dokumentów kategorii pierwszej Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych. Jest to rozwiązanie słuszne, ale dlaczego dokumenty kategorii 2, a nawet niektóre kategorii 3, wśród których znajdują się bardzo ważne ze względów bezpieczeństwa (jak choćby te związane z zakupem, wydawaniem, posiadaniem i przechowywaniem broni, czy też związane z transportem międzynarodowym) będą mogły być drukowane przez inne podmioty (art. 6), nawet po spełnieniu określonych wymagań wymaganych przez ustawę. Wydaje się, że takie rozwiązanie nie jest wskazane, chociażby z tego względu, że może to utrudnić zachowanie w pełni jednolitego wzorca, gdy będą się zmieniali producenci danego dokumentu.
7. Żaden z projektowanych aktów prawnych (ustawa, rozporządzenie) nie wymienia i nie określa poziomu zabezpieczeń w tak ważnych z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa dokumentach jak:
  - odpisy aktów notarialnych, wyroków sądowych, zaświadczenia o niekaralności, tytułów wykonawczych i egzekucyjnych, które obecnie

- praktycznie nie są zabezpieczone, a które w coraz szerszym stopniu stają się przedmiotem działań fałszerskich⁷;
- legitymacje prokuratorskie, które są co najmniej tak ważnym dokumentem jak legitymacje policyjne, czy innych służb;
  - w wykazie dokumentów brakuje legitymacji notariusza, komornika oraz urzędników administracji publicznej różnego szczebla,
  - brakuje też dyplomów wyższych uczelni, które powinny gwarantować określony poziom zabezpieczeń oraz jednolity wzór, przy jednoczesnym zachowaniu cech indywidualizujących konkretną uczelnię (nazwa, logo itp.).
8. Rozdział 6 Ustawy w całości jest poświęcony Rejestrowi Dokumentów Publicznych. Ma być w formie elektronicznej. Opisano pliki jakie ma zawierać, kto może mieć dostęp do ich przeglądania, ale nie ma wzmianki o zapasowej (jednej lub kilku) kopii bezpieczeństwa Rejestru na wypadek jakiegś awarii czy uszkodzenia głównego komputera, przechowującego Rejestr.
9. Art. 7 ust. 6 i 7 określa uprawnienia kontrolującego i podmiotu kontrolowanego – brakuje jednak sankcji, np. wycofania zlecenia w przypadku nieusunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.
10. Art. 2 p. 7 - należałoby doprecyzować definicję repliki dokumentu publicznego w taki sposób, aby przykładowo wykonanie barwnego skanu dokumentu w skali 1:1 przez biegłego do potrzeb opinii kryminalistycznej, czy też pracownika banku, notariusza itp., nie wyczerpywało znamion odpowiedzialności karnej z art. 34 ustawy. Doprecyzowanie mogłoby polegać na wyłączeniu z definicji repliki dokumentów nie tylko kopii dokumentu wykonanych „...na własny użytek...”, ale również wykonanej na użytek lub zlecenie „...innego uprawnionego podmiotu”. Ponadto należałoby uściślić, czy dotyczy to dokumentów obowiązujących, czy również takich, które straciły ważność ze względu na zmianę wzoru, określony okres ważności itp.
11. Art. 18. ust. 2 określa różny czas na zgłoszenie przez emitenta do Komisji ds. dokumentów publicznych potrzeby nowego wzoru – 9 miesięcy przed planowanym wprowadzeniem nowego wzoru w przypadku dokumentów pierwszej kategorii i 12 miesięcy w przypadku pozostałych dokumentów. Nie widzimy potrzeby takiego zróżnicowania czasowego.
12. Art. 18 - Komisja powinna również uzyskać uprawnienia do wydawania wiążących dyrektyw nakazujących zmianę lub wprowadzenie określonych zabezpieczeń dokumentów, jeżeli będzie to uzasadnione wynikami analizy stanu bezpieczeństwa danego rodzaju dokumentów.

---

⁷ Por. m.in. M. Goc, *Przestępczość przeciwko dokumentom wciąż groźna*, „Człowiek i Dokumenty” 2016, nr 43, s. 31-32.

13. Wątpliwości natury prawno-procesowej budzi art. 26. Dotyczą one zarówno możliwości przekazywania opinii poza organ procesowy powołujący biegłego jak i udostępniania dowodów rzeczowych Komisji.
14. Postulujemy też, aby w katalogu zabezpieczeń dokumentów stwierdzających tożsamość (w tym zwłaszcza w dowodzie osobistym) znalazł się podpis posiadacza dokumentu, jako element o charakterze biometrycznym, łączący bezpośrednio właściciela dokumentu z jego osobą.

Oprac. dr hab. Mieczysław Goc

Konsultacja: prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski, mgr Kamila Nowicka Kiliś, mgr Robert Nestorowicz, mgr inż. Krystyn Łuszczuk

Zał. 4**ZBIÓR ZASAD ETYCZNYCH
POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRYMINALISTYCZNEGO****Zasady ogólne**

1. Obowiązkiem członka Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego jest przestrzeganie zasad etyki ogólnoludzkiej, podstawowych norm moralnych oraz poszanowanie obowiązującego prawa
2. W sytuacjach nieuregulowanych przepisami prawa lub nieujętych w niniejszych zasadach etyki członek PTK powinien kierować się zasadami współzycia społecznego.
3. Członek PTK postępuje uczciwie, honorowo, mając na uwadze godność każdego człowieka.
4. Członek PTK nie może żądać od innych osób należących do stowarzyszenia zachowania sprzecznego z zasadami etycznymi, współzycia społecznego oraz normami statutowymi PTK.
5. Członek PTK nie może usprawiedliwiać lojalnością swego zachowania sprzecznego z zasadami określonymi w niniejszym zbiorze.
6. Członek PTK nie powinien brać udziału w przedsięwzięciach uwłaczających jego godności lub mogących podważyć zaufanie do niego i stowarzyszenia.
7. Członek PTK nie zachowuje się i nie działa na szkodę innych członków i stowarzyszenia.
8. Członka PTK powinna cechować postawa krytyczna, ale nie krytykanctwo.
9. Członek PTK nie pomawia innych, nie kieruje fałszywych oskarżeń, nie rozpowszechnia nieprawdziwych informacji.
10. Członka PTK obowiązuje kultura osobista, dyskrecja i życzliwy stosunek do innych.

Członek PTK a stowarzyszenie

11. Członek PTK uznaje dorobek naukowy, organizacyjny, ekspercki stowarzyszenia jako wspólne dobro.
12. Członek PTK darzy szacunkiem i zaufaniem członków stowarzyszenia, jest dla nich życzliwy, z szacunkiem odnosi się do ich osiągnięć.

13. Członkowie PTK dbają o to, by uznanie za osiągnięcia przypadło temu, komu to się faktycznie należy.
14. Członka PTK obowiązuje uczciwość i lojalność wobec stowarzyszenia, jego władz i członków.
15. Członek PTK dzieli się ze stowarzyszeniem swoją wiedzą i doświadczeniem zawodowym.
16. Członek PTK aktywnie uczestniczy w pracach stowarzyszenia, dba o dobro i honor stowarzyszenia, godnie je reprezentuje i postępuje zgodnie z jego celami i normami statutowymi
17. Członek PTK nie nadużywa logo i nazwy stowarzyszenia, ani faktu przynależności do PTK do celów prywatnych lub sprzecznych z celami stowarzyszenia.

Członek PTK jako ekspert

18. Ekspert PTK unika zachowań, które mogłyby przynieść ujmę jego godności lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.
19. Ekspert PTK pogłębia systematycznie wiedzę zawodową oraz dba o znajomość przepisów obowiązującego prawa.
20. Ekspert PTK wydaje opinie osobiście, sumiennie, w oparciu o rzetelną wiedzę, badania i doświadczenie.
21. Ekspert PTK opiniuje w terminie, bez zbędnej zwłoki.
22. Ekspert PTK nie uchyla się od konsultacji i pomocy koleżeńskiej w zakresie posiadanych kompetencji.
23. Ekspert PTK zachowuje się taktownie w relacjach z organem procesowym, unika publicznego demonstrowania swego osobistego stosunku do stron procesowych i nie okazuje zażyłości z osobami zatrudnionymi w organach ścigania.
24. Ekspert PTK dba o to, aby krytyka, dyskusja i polemika prowadzone były z poszanowaniem zasad szacunku, rzeczowości i rzetelności.
25. W swej działalności ekspert PTK kieruje się przepisami prawa i zasadami dobrych obyczajów, przestrzega zasad kultury osobistej w relacjach z kolegami
26. Ekspert PTK nie sugeruje się oczekiwaniami zleceniodawcy i nie dopuszcza, aby presja zleceniodawcy lub środowiska wpływała na merytoryczną treść opinii

27. Ekspert PTK podejmuje się opracowania ekspertyz wyłącznie w zakresie swojej specjalności i wyłącznie wtedy, kiedy może oprzeć ją na własnej odpowiednio udokumentowanej wiedzy i doświadczeniu.
28. Ekspert PTK odmawia opracowania ekspertyzy, która miałaby związek z jego interesem osobistym.
29. Ekspert PTK nie wykorzystuje swojej pozycji dla korzyści osobistych.
30. Ekspert PTK nie wykorzystuje na szkodę zleceniodawcy, innych członków stowarzyszenia, osób postronnych, wiedzy mającej związek z wydawanymi ekspertyzami.
31. Ekspert PTK zobowiązany jest do zachowania w tajemnicy informacji uzyskanych w toku wydawanych ekspertyz oraz zabezpieczenia przed nieuprawnionym ujawnieniem elektronicznych nośników informacji stosowanych w pracy eksperckiej
32. Ekspert PTK powinien współdziałać w przestrzeganiu zasad etyki, wymagać od innych ekspertów nienagannego zachowania i kierowania się zasadami etyki eksperckiej.
33. Ekspert PTK reaguje na zachowania kolegów naruszających zasady etyki.
34. Ekspert PTK ponosi odpowiedzialność organizacyjną za uchybienie etyce, zgodnie ze statutem PTK.

Członek PTK a społeczeństwo

35. Członkowie PTK w miarę swoich możliwości powinni wykorzystywać swą wiedzę, intelekt i autorytet w praktycznej działalności dla dobra społecznego.
36. Członkowie PTK sprzeciwiają się wykorzystaniu osiągnięć stowarzyszenia do celów propagandowych, sprzecznych z normami statutowymi PTK.
37. Członkowie PTK w życiu zawodowym i publicznym nie powinni sprzeniewierzać się normom etycznym.

Niniejszy Zbiór Zasad Etycznych wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2007 r. na mocy Uchwały nr 01/2007 Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego z dnia 07 grudnia 2007 roku.

Zarząd Główny PTK